سادات: د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تیار یوو

د انتخاباتو خپلواک کمېسیون وایي چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تخنیکي تیار یوو. د دغه کمېسیون یوه ویاند ذبیح سادات ورځ، مابنام ازادۍ راډیو ته وویل چې په‌دې اړه د کمېسیون د مشرانو د پرېکړې په تمه دي. دی وايي: «د ټاکنو خپلواک کمېسیون تصمیم لري چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست جوړ کړي. په‌دې اړه ټولې تخنیکي چارې بشپړې شوې دي یوازې د مشرانو پرېکړې ته اړ یوو، چې د ولسمشرۍ ټاکنو د مهالوېش پر اساس پرون د سلواغې ۲۶مه مو د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست جوړ کړی وو.» د ښاغلي سادات تر دې څرګندونو څو ساعته وړاندې د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون یوې مرستیال ویاندې شیما علم سروش وویل چې د ثبت شویو کسانو د تابعیت په اړه ناشېرې ارزونې، ښايي د دغه لومړني لېست اعلام له ځنډ سره مخامخ کړي. د انتخاباتو خپلواک کمېسیون وایي چې د ولسمشرۍ انتخابات به د راتلونکي لمریز کال د چنګاښ په ۲۹مه کوي په‌دغو انتخاباتو کې د سیالۍ لپاره ۱۸ کسانو خپل نومونه ثبت کړي دي.

Ketabton.com

انه

ده‌گه

...مپ د افغان سولې لپاره خبرې
...ورځ هلې ځلې او پر طالبانو فشار بللی

...سمشر
...د هغې
...به هم

حکړه پای ته ورسېږي، خو د دوشنبې
په ورځ د امریکا کانګرس په ټولې
اکثریت سره د ښاغلي ټرمپ هغه پلان

رد کړ، چې غواړي له دغو دوو
هېوادونو بې وخته
خپل ځواکونه وباسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د مسکو غونډه به څه پایلې ولري؟

پرون سې شنبې د مرغومي په ۱۲ مه د روسیې په پلازمېنه مسکو کې د افغان سولې په تړاو د طالبانو د پلاوي او یو شمېر افغان سیاستوالو ترمنځ دوې ورځنۍ غونډه رسماً پیل شوه. په دې غونډه کې د طالبانو استازي او یو شمېر افغان سیاستوال ګډون کوي. د افغان حکومت په استازیتوب دې غونډې ته څوک نه دي ورغلي. دا غونډه په داسې حال کې جوړېږي، چې ورمه ورځ همدغو طالبانو د کوربه روسانو په حضور کې پر کندوز پراخ برغل وکړ او پلان یې دا و، چې کندوز بوځل بیا د تېر په څېر لاندې کړي، دوه ځله طالبانو د همدغو روسانو په حضور کې پر کندوز برغل کړی و او د لنډې مودې لپاره یې لاندې کړی هم و، له کندوز سره د تاجکستان پر پوله د روسانو شپږ زره ځواکونه چې پر مجهزو وسلو او هوایي ځواک سمبال وو، د ترهګرۍ او اوزبکې د مخنیوي په پلمه ځای پر ځای دي، نو د تعجب خبره دا ده، چې د مسکو په کوربه توب، د سولې لپاره په دې غونډه کې ، ماسته طالبان د غونډې له پیل څو ساعته وړاندې د روسي عسکرو په حضور کې پر کندوز برغل کوي" نو دا د سولې کوم او څه ډول پیغام لري؟ په هر حال افغان حکومت او ولس په مسکو کې روانه غونډه، د سولې په بهیر کې مرسته نه بولي، ځکه دا غونډه د دښمن په کوربه توب شوې هغه چې په افغانستان کې یې مداخله د پنجاب ترکچې رسېدلې او د افغانستان د یوې برخې د لاندې کولو او پر سیمه د خپلې اجوللو لپاره ناولی نیت لري، همدا اوس د روسیې د بهرنیو چارو وزیر سرګي لاوروف منځنۍ اسیا ته پر سفر وتلی، څو یې خپلو رقیبانو ته وښیي، چې دا سیمه یې خپله ده، خو د غونډې د یو شمېر ګډونوالو خبرې بې وې، هیله ده، چې دا د سولې پر لور د بین الافغاني خبرو لپاره د پیل ګام وي، خو تر هغې چې د دې غونډې مثبتې پایلې نه وي حس شوې، تر تمه نه شي کېدای؛ دا لوري باید خدای ته مخ کړي او روسیې ته شا، او په دې فکر وکړي، چې افغانان سوله غواړي، دا یې حق دی، دا غوښتنه یې اسلامي او ملي غوښتنه ده، دوی باید نور د دې لپاره سره یو لاس شي، چې نور له افغانانو دا حق او دا غوښتنه دسیمې او نړۍ په تېره بیا ګاونډي هېوادونه وانه شي اخیستلی؛ اندېښنې دا دي ، چې پنجاب به له سعودي، عربي اماراتو او امریکا تر لاسه کړي پیسې، په افغانستان کې د تپل شوې جګړې د شدت او پر نورو سختو ترهګریزو بریدونو ولګوي. د دې موخې د ښه تر عملي کولو لپاره به د جګړې لوله قوماندانان د پنجاب له خوا روکول کېږي؛ په همداسې حال کې طالبان له افغان حکومت سره خبرو ته نا حاضرېږي، هغوی په دښمن مسکو کې چې په افغانستان کې یې د وینې تویولو او تپل شوې جګړې پښت ایسي، غونډې ته حاضرېږي، خو په شهید او لېښي کابل او د مسلمانانو په قبله او د پاک خدای (ج) په خونه ،کعبه شریفه کې دې غونډو ته هېڅ اهمیت هم نه ورکوي؛ افغانان او په تېره بیا افغان حکومت د همدغو اندېښنو له امله د مسکو غونډې ته هیله من نه دی، بیا هم ګوري، چې له دې غونډې څه را وزي؛ په داسې حال کې چې طالبان له افغانستانه د امریکایي ځواکونو وتلو پلانونو تور هم باب ګڼي، چې ګنې په وتو سره به یې په اسانه د افغانستان حکومت نسکور کړي، له همدې امله د طالبانو بوه مشر ویلي، چې له دې بریا سره سم به یې افغان ځواکونه منحل کړي؛ ولس د دې موخې پر ضد سخت غبرګونونه بکاره کړل، په همداسې حال څوک داسې ضمانت ورکولی شي، چې طالبان سوله کوي او د خدای او د هغه د رسول او مظلوم افغان ملت لپاره یې لوي؟

له افغانستانه د امریکایي ځواکونو ایستل یا پرېښوودل

تمیم

ورمه ورځ ، دوشنبې ، د امریکا متحدو ایالتونو سنا مجلس په لوی اکثریت سره له افغانستان او سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د پلانونو مخالفت وکړ؛ هغه مصوبه چې د امریکا په سنا کې د جمهوریت غوښتونکو د اکثریت لرونکي سناتور مچ مک کونل، له خوا د دوشنبې په ورځ سنا مجلس ته وړاندې شوه، په ۷۰ مثبت او ۲۶ مخالفو رایو سره تصویب شوه. د مصوبې په متن کې راغلي چې له دواړو هېوادونو ، افغانستان او سوریې څخه په بېړه د امریکایي ځواکونو ایستل «هغه په سختیو په لاس راوړې بریاوې او د متحدو ایالتونو ملي امنیت» به په خطر کې واچوي. ټرمپ د تېر کال په ډسمبر میاشت کې اعلام وکړ چې غواړي په سوریه کې مېشت ۲۰۰۰ امریکایي ځواکونه له دغه هېواده وباسي. ډونالډ ټرمپ یې دلیل په سوریه کې د داعش ډلې پر وړاندې د جګړې په ډګر کې بریالیتوب ښودلی دی وروسته یې بیا له افغانستانه د خپلو ځواکونو د ایستلو موضوع ته مخه کړې، خو دا دي دا پلانونه یې رد او قانوني بڼه خپله نه کړه په دغو دواړو هېوادونو کې خراب امنیتي وضعیت ته په کتلو سره د امریکا د جمهوررییس دغه پلانونه هم د دغه هېواد د خپلو متحدینو او هم په امریکا کې له سختو نیوکو سره مخامخ شول. مک کونل تېره اوونۍ ووېل چې داعش ډله، القاعده او نور متحدین یې اوس هم د پخوا په شان امریکا متحدو ایالتونو ته یو لوی خطر دی.

د دوشنبې په ورځ د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د منځني ختیځ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په ډسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم بللی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي. له افغانستانه بې وخته د امریکایي ځواکونو ایستلو پلان په امریکا، نړۍ او دغه راز افغانستان کې وغندل شو، ځکه افغانان د ستراتیژیک، امنیتي او دفاعي تړون له مخې له امریکا او ناټو سره شراکت لري، د ۲۰۱۴ م کال له پای را په دې خوا د دغو تړونونو له مخې د امریکا په مشرۍ د ناټو پوځي ماموریت پای ته رسېدلی او تر یو نیم سل زره ځواکونه یې له افغانستانه وتلي ،چې له همغه راهیسې یې د افغان ځواکونو د روزنې او تجهیز ملاتړ ته دانګلې دي. دا ملاتړ د دغو تړونونو له مخې پراخېدا مومي اوس هم که امریکایي ځواکونه ایستل کېږي، یا د امریکا ولسمشر ټرمپ د ستر لګښت له امله یاسي، نو دا قانوني مرحلې لري، چې دا دي د همدغه قانوني اړخ له مخې د ولسمشر ټرمپ پلان د کانګرس له خوا رد شو. افغان حکومت هم دغو قانوني مراحلو ته په کتو سره له امریکا او ناټو د زمنې د دوام غوښتنه کوي، بل دا چې یو دم د ټولو ځواکونو ایستل نه یوازې دا چې قانوني اړخ نه لري، بلکې په افغانستان کې فاجعه را منځته کوي. افغانانو داسې څه له وخته تجربه کړي دي، لکه، چې په نوییمه لسیزه کې روسان مات شول، نو امریکا او نورو متحدینو مجاهدین یوازې پرېښوودل، حال دا چې د امریکا ستر دښمن یې ورته په ګونډو کړی و، امریکا دا د انګرېزانو او ګاونډیو دښمنانو په غوښتنه وکړل په مقابل لوري کې د کابل رژیم هم نسکور او په هېواد کې د دښمنانو له خوا غوبل پیل او تر ننه توام لري په همداسې حال کې افغان حکومت د بهرنیو ځواکونو د وتلو لپاره پلان لري، قانوني او له بحرانه لرې پلان، د دغه پلان پر بنسټ د ولسمشر محمد اشرف غني هغه لیک افشا او په امریکایي رسنیو کې خپور شو، چې په کې د امریکایي ځواکونو د وتلو په اړه بې د امریکا ولسمشر ډونالډ ټرمپ ته استولی و، په لیک کې د امریکایي ځواکونو دغه لګښت، چې ښاغلي ټرمپ یې په اړه اندېښنه لري، د حل لاره ښوودل شوې ده، افغان ولسمشر پلان لري، چې بهرني ځواکونه په تدریج سره کم او پایې لګښتونه را کم شي، دا لګښتونه په کال کې تر پنځوسو میلیاردو ډالرو اوړي، چې یوازې په افغانستان کې د امریکا پر ۱۲ زرو امریکایي ځواکونو راځي، د خوارلس زرو ځواکونو تر څنګ نور مرستندوی لوري او ډلې چې حساب شي، نو تر ۳۰ زرو پورې رسېږي، له دې سره جوخت د ناټو د نورو غړو هېوادونو ځواکونه هم حضور لري، د افغان حکومت پلان دا دی، چې له ۵۰ زرو میلیاردو ډالرو دا لوړ لګښتونه را ټیټ او آن په کال کې تر ۳۰ میلیاردو ډالرو پورې امریکا ته سپما وکړي، یعنې که د دغه ستر لګښت په ځای یوازې له ۱۲ـ ۱۵ میلیاردو ډالرو دا لګښت له ۵۰ میلیاردو ډالرو را کم او پر افغان ځواکونو وشي، نو دا امریکا او په تېره بیا د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ اندېښنه لري او هغوی ته به ستره سپما وي. دا هم امکان لري، هم د افغان ځواکونو د نه تجهیز لپاره معقول پلان په ډاګه کوي

د پښتون ژغورنې غورځنګ پر ضد د پنجابي کړیو توطیې

شاولي قرار شینواري

د وخت دانګلیسي استعمار جوړ شوي مصنوعي اوګوډاګي هېواد پاکستان مغرضو استخباراتي اوپوځي کړیو، نه یوازې د لراو بر وپښتنو او بلوڅو په ګډون د افغانانو پرزړه دانګلیسي استعمار د خنجردئور داغ په ټوګه پرافغانانو د ډیورنډ دمنحوسې کرغېړلې تپل شوې کرښې هغې غاړې ته د پرلو کوزو پښتنو او بلوڅو دملت پالو اوآزادي غوښتونکو ولسونو او دغه راز دمنظور احمد پښتین په مشرۍ دپښتون ژغورنې غورځنګ دغړو په نیه کولو، مرموز وژلو، دهغوی خورولو، نیولو او بندیانولو ته زور ورکړی او پرهغوی باندې یې د ترهګرو د ټاپې وهلو په پلمه نه یوازې پرشومو توطیو لاس پورې کړی ، بلکې دغو مغرضو پنجابي او نژاد پالوونکو کړیو دهغوی دکورونو پرسوخولو، لوټولو او دخلکو پرناموس یې شرمانه تېریو ته هم لاس اچولی او آن تردې پورې چې دخپلو دغه ډول شومو ناوړو پلانونو دپلي کولو لپاره یې دپښتنو او بلوڅو په قبایلي سیمو او ایجنسیو کې له منځني ختیځ څخه رانیسولي، مانې خورلي ، شرمېدلي او را شړل شوي په زرګونو داعشیان هم ځای پرځای کړي او غواړي چې ددغو داعشیانو او ترهګرو پرمټ ددغو قبایلي سیمو ملت پال بلوڅان او پښتانه وځپي چې دثبوت څرګندې بېلګې یې څوکاله وړاندې دبلوڅو دمشر اکبر بګټي او په دې وروستیو وختونو کې د بلوچستان دغورځنګ په ګډون دپاکستان په بېلابېلو سیمو کې دپښتون ژغورنې دغورځنګ دمخکښ غړي محمد ابراهیم آرمان لوڼي په څېر ددغه نیوکې را پارولې دي

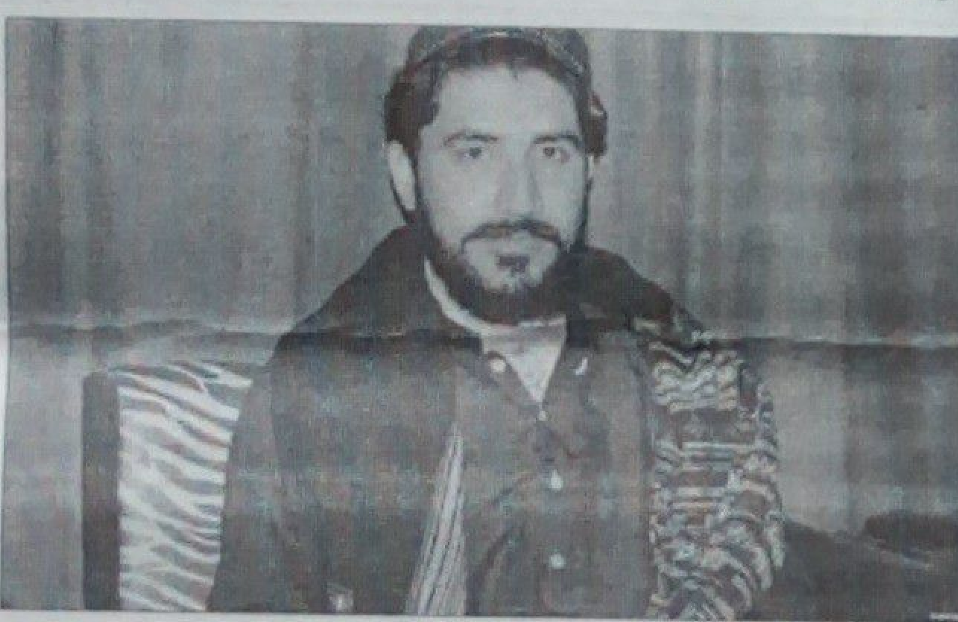

غورځنګ دغړو په نیه کول او وژل دي چې نه یوازې یې په افغانستان او پاکستان کې د پښتنو او بلوڅو ، بلکې د سیمې او نړۍ په نورو هېوادونو کې هم دپښتنو په ګډون دسیمې اونړۍ د بشر دوستو او سوله دوستو خلکو زیاتې غوښې او اودلرویښتو پرضد یې دپاکستان دپنجابي واکمنانو او نورو نژادپالونکوپاکستاني کړیو دغه ډول بشري ضد اوانساني ضد عملونه په کلکه غندلي او محکوم کړي او غوښتنه یې تري کړې، چې پاکستاني چارواکي دې دیادوپښتنو قاتلان ژرترژره په نیه کړي او دسختې جزا لپاره دې دعدالت منګلوته وسپاري. په دې لړکې په کابل کې د افغان ژغورنې غورځنګ غړو د یوې اعتراضیه غونډې په ترڅ کې د لوڼي وژنه په کلکو ټکو وغندله او ویې ویل، چې پاکستان په دا شان وژنو غواړي ،چې د پښتنو د حق غوښتنې غږ غلی کړي.د دوی له منځه زهیر زنداني دغې غونډې ته وویل:« مونږ ټول افغانان د ارمان شهید غم خپل غم ګڼو او په دې حساس وخت کې د خپلو وروڼو تر څنګ ولاړ یوو، مونږ د منظور پښتین ملاتړ کوو او غږ ته یې منتظر یوو، مونږ له دوی سره دا غږ بدرګه کوو ،چې د وژنې او تاوتریخوالي پرخلاف یو موټی او باید د دغو وژنو پوښتنه وشي»له کابل سره هم مهاله په ننګرهار او کونړ کې هم ۷ مخ

د افغان سولي په اړه د خلیلزاد د څلورم سفر پیل

سمیع الله سمیع

څلورمه برخه

دافغان سولې په اړه په اسلام آباد کې له پاکستاني چارواکو سره دسولې په خبرو اخته و اوله پاکستان څخه یې غوښتنه کوله چې دافغان سولې په پروسه کې پوره همکاري وکړي او طالبان دې ته وهڅوي چې له افغان حکومت سره مخامخ خبرې وکړي ، په پروکسل کې دناټو دپوځي کمېټو غړو غونډه وکړه په دغو غونډه کې دنورو مسئلو پر څنګ دافغانستان په حالاتو پوره تمرکز وشو ددغې کمېټې مشر دبریتانیا دهوایي ځواک مارشال سرستورات پیچ ووېل د افغانستان په اړه دناټو ژمنې پرځپل ځای دي « دافغانستان په اړه زموږ ژمنې نه بدلېدونکي دي، په دې هېواد کې وضعیت ستونزمن دی ، خو افغان امنیتي ځواکونه په جدیت کار کوي ، خو دخپل هېواد امنیت ټینګ کړي اونه پرېږدي چې هېواد بیا یوځل بیا دترهګرو په امن ځای بدل شي »

دناټو دغړو هېوادونو دپوځي قوماندانانو له دغه رنګه څرګندونو داپه ډاګه کېږي چې افغانستان یوازې نه پرېږدي له افغانستان سره د سولې اوثبات په برخه کې په راتلونکې کې خپلو پوځي او مالي مرستو ته دوام ورکړي

له طالبانو سره د مستقیمو خبرو هیلې:

په داسې حال کې چې طالبانو له واشنګټن سره دمذاکراتو د ودرېدلو ګواښ کړی، افغان حکومت په مختلفو کچو کې ددغې ډلې له رهبرۍ سره داړیکو ددوام خبره کوي. دولسمشرۍ ماڼۍ ویاندهارون چخانسوري په خپلې خانګړې مرکه کې آزادۍ راډیو ته وویل چې طالبانو هم دسولې دمستقیو خبرو پیلېدو ته لېوالتیا ښودلې اویه دې برخه کې یو لړ پرمختګونه شوي دي نوموړي زیاته کړه غواړم دمذاکراتو په اړه خلکو ته دا وضاحت ورکړم چې بالاخره دغه مذاکرات کېږي که طالبان دجګړې دختمولو لپاره رښتینې اراده لري، نوله حکومت سره دې دمذاکراتو مېزته کښېني دسولې دخبرو دپیلېدو لپاره په کوردننه اوپه نړیواله کچه اجماع موجوده ده او سیمه ییزه اجماع هم رامنځته شوې

د پاکستان د بهرنیو چارو له وزیر سره دخلیلزاد خبرې:

خلیلزاد په اسلام آباد کې دخبرو په لړکې دسولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیر شاه محمود قریشي سره هم خبرې وکړې دپاکستان دبهرنیو چارو وزارت ویاند محمد فیصل دمرغومي په ۲۹ نېټه وویل چې خلیلزاد په افغانستان کې دجګړې دپای ته رسېدلو لپاره له قریشي سره خبرې کړې قریشي په دې لیدنه کې خلیلزاد ته ډاډ ورکړی، چې پاکستان دافغان سولې له پروسې سره مرسته وکړي

کابل ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد دچین، اومتحدو عربي اماراتو له سفر وروسته دمرغومي په ۲۹ نېټه کابل ته سفروکړ او په کابل کې یې له ولسمشر محمداشرف غني ،اجرائیه ریس ډاکتر عبدالله عبدالله ،دملي امنیت شورا له سلاکار ډاکتر حمدالله محب اونورو چارواکو او شخصیتونو سره دخپلو سفرونو په باب خبرې وکړې خلیلزاد ووېل دسیمې هېوادونو ته یې دسفرموخه دافغان سولې دپروسې د پیلولو لپاره د سیمه ییزې اجماع رامنځته کول وو اودکابل له سفر وروسته به دغو سفرونو ته دوام ورکړي

پاکستان ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد د افغاني مشرانو او چارواکو له خبرو وروسته دمرغومي په ۲۷ نېټه دسولې دخبرو لپاره پاکستان ته روان شو

خلیلزاد ، اسلام آباد ته له رسیدلو وروسته دافغان سولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو دوزیر مرستیالې تهمینه جنجوعه سره خبرې پیل کړې دواړو لورو دسولې اوبخلاینې دبهیر پرانکشافاتو خبرې وکړې په دغو خبرو کې له خلیلزاد سره دامریکا ددفاع وزارت اوملي امنیت شورا غړي هم ملګري وو دمیرمن جنجوعه په مشرۍ دپاکستان په پلاوي کې دپاکستان ددفاع اوبهرنیو چارو وزارتونو جګپوړو ماموریتو هم برخه لرله

خلیلزاد ، سیمې ته دخپلو سفرونو په اړه جنجوعه ته معلومات ورکړل په مقابل کې جنجوعه وویل چې هېواد یې د افغان سولې له پروسې سره مرستې ته ځان ژمن بولي

له جاوېد باجوه سره د خلیلزاد لیدنه:

په داسې حال کې چې خلیلزاد، دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیرې له مرستیالې میرمن تهمینه جنجوعه سره خبرې ګټورې وبللې، دمرغومي په ۲۸ نېټه دپاکستان له لوی درستیز جنرال قمر جاوېد باجوه سره د ده دکار په دفتر کې په راولپنډۍ کې ولیدل په دې کتنه کې خلیلزاد له جنرال باجوه سره دافغان سولې ، پخلاینې او دامنیت په اړه خبرې وکړې

په دغو خبرو کې باجوه ټینګار وکړ چې پاکستان افغان سولې ته اهمیت ورکوي نوموړي ووېل باور لري ، دسولې پیل شوې هلې ځلې به دسیمې او افغانستان سوله اوامنیت راوړي

په دغه وخت کې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت مرستیاله لیزا کرتیس ، هم په پاکستان کې وه اوله بېلابېلو چارواکو سره یې دسولې خبرې پیل کړې وې

له عمران خان سره د ولسمشر غني تلیفوني خبرې:

په داسې حال چې خلیلزاد د پاکستان له چارواکو سره د افغان سولې په اړه خبرې پیل کړې وې افغان ولسمشر محمداشرف غني دپاکستان له صدراعظم عمران خان سره تیلفوني خبرې وکړې، په دغو خبرو کې ولسمشر غني عمران خان ته بلنه ورکړه، چې په یو مناسب وخت کې کابل ته راشي چې دغه بلنه دعمران خان له خوا ومنل شوه، خو دسفردقیقه نېټه راتلونکې ته پاتې شوه په دغو خبرو کې عمران خان ولسمشر غني ته ډاډ ورکړ چې پاکستان دخبرو په لاره صادقانه هلې ځلې کوي او دا خپل مسؤولیت ګڼي

له افغانستان سره د ناټو د ژمنو تازه والي:

په داسې حال کې چې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت خانګړي استازی خلیلزاد ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

کم خوبي مو پر بېلابېلو ناروغیو اخته کوي

د شپې په خوب د هر چا خوښ وي، دا نه یوازې د انسان فکر پسه کوي، بلکې د سترګو شاوخوا تورو حلقو مخنیوی هم کوي، همدا ډول مناسبه اندازه خوب د زړه، وزن او ذهني روغتیا لپاره تر ټولو اړین دی. نن سبا، چې د شپې له خوا بوختیاوې زیاتې شوې، ورسره خوب هم ګډوډ شوی او هر څوک نه شي کولای یوازې د شپې له خوا په ټاکلې موده خوب بشپړ کړي. روغتیا پوهان د یوه عام کس لپاره په شپه او ورځ کې له ۷ څخه تر ۸ ساعتونو خوب مناسب ګڼي، دوی زیاتوي، چې له دې کم او یا زیات خوب په انسان کې د بېلا بېلو ناروغیو لامل جوړېږي، د لا په روغتیا لپاره د ورځې نیم ساعت قیلوله غوره لاره ده.

دلته هغه زیانونه چې د کم خوب له کبله رامنځته کېږي په نښه کوو:

غوصه د بې خوبۍ یو ستر لامل دادی چې انسان د ورځې په اوږدو کې له هر څه شکایت کوي او په کوچنۍ خبر غوصه ورځي، دا د طب له لحاظه یوه ناروغي ګڼل کېږي چې یوازې په به او ارام خوب سره له منځه ځي، په یوه څېړنې کې څرګنده شوې چې منفي فکر او زیات شکایت کول د کم یا خراب خوب نتیجه ده، په دې سره انسان د ورځې هېڅ یو کار په سمه توګه نه شي ترسره کولی.

سر دردي د کم خوب دویم زیان دا دی، چې د ورځې له خوا به مو په سر درد وي، شکاره خبره ده، چې د سر درد انسان هېڅ ډول یوه کار ترسره کولو ته نه پرېږدي، پوهان سره په یوه خوله دي، چې د ورځې له خوا سر دردي رامنځته کېدل د شپې خراب یا دکم خوب لامل دی، دوی وایي، چې په کم خوب سره د انسان نیم سر درد کوي، چې ډېر دردوونکی وي، همدا ډول هغه کسان چې په خراږي خراټې وهلو یې خوب خرابېږي زیات یې له سردردي شکایت کوي.

چاغوالی د انسان لپاره په عام ډول چاغوالی له کومې ناروغۍ نه کم دی، کم خوب په چاغوالي کې مرسته کوي، ځکه چې په دې سره د انسان د بدني هارمون توسعه خرابېږي او زیات کالوریز لرونکي خوړو ته اشتها کېږي، له چاغوالي سربېره کم خوب انسان کې د ستوماتیا ناروغي هم رامنځته کوي.

سترګو لید د خوب کموالی د سترګو لید کموي، په دې سره انسان ته د ورځې هر څیز خړ، خړ یا دوه رنګه ښکاري، سترګو ته دارام ورکولو لپاره خوب انتهايي ډېر اړین دی.

د زړه ناروغي د څېړنې په دوران کې ځینې کسانو ته تر ۸۸ ساعتونو د ویښ پاتې کېدو توصیه وشوه، د دې په جریان کې د دغو کسانو د وینې فشار پورته شو، خو کله چې دوی ته یوازې تر ۴ ساعته د شپې ویده کېدو اجازه ورکړل شوه، د دوی د زړه درزا زیاته شوه او بدن کې داسې پروټین رامنځته شول، چې د زړه ناروغۍ ګواښ یې زیاتوه.

سست غبرګون د کم خوبۍ بل زیان دادی، چې انسان په خواب یا غبرګون ښودلو کې سست او ورو وي، د یوې څېړنې له مخې ځینو کسانو ته د پوره او ځینو ته د کم خوب مشوره ورکړل شوه، په پایله کې وموندل شوه، چې د بشپړ خوب کوونکو په پرتله د کم خوب کوونکو کارکردګي بېکاره او په غبرګون ښودلو کې سست وو.

انفیکشن یا غلط اغېز تاسو به لېدلي وي، چې د ځینو کسانو زخم ژر نه ښه کېږي، خوب د انسان دفاعي سیستم غوره کوي، که خوب مو کم وي، نو زخم به مو انفیکشن اخلي او په ژر به کېدو کې به ستونزې ګورئ، ځکه چې د یوې شپې کم خوب هم د باکتریاو پر ضد د انسان په دفاعي سیستم منفي اغېزه کوي، چې له کبله یې زخم انفیکشن یا غلط تاثیر اخلي.

تمرکز

د یو چا خبرو ته غوږ نیول، د درس ویلو یا د یوه داسې کار پر مهال چې سوچ، فکر او تمرکز ته اړتیا لري، داسې حال کې مو تمرکز سم وي؟ که ځواب مو هو وي، نو د دې لامل د خوب کموالی دی، څېړنې ښيي چې په کم خوب سره انسان د تمرکز له مادې خلاصېږي او ذهن له ستونزو سره مخ کوي چې ورته هر کار سر ته رسول ستونزمن شي.

د واکسینو داثر کمېدل واکسین عموماً بدن د ځانګړو وایروسونو څخه ساتلو لپاره کېږي، خو که چېرې مو خوب کم وي د واکسن اثر مو پر بدن د پوره خوب په پرتله کم وي، ځکه چې کم خوب د انسان دفاعي نظام کمزوري کوي.

په خبرو کې ستونزې د خوب کموالی د انسان پر خبرو هم اثر کوي، د خبرو پرمهال داسې برېښي چې کومه نشه یې کړې وي، د څېړنې له مخې، ځینې کسان د ۳۶ ساعتونو لپاره ویښ پرېښودل شول، وروسته د خبرو پرمهال معلومه شوه، چې الفاظ لري ګډوډېږي، تر دې اندازې چې کومه خبره کول غواړي هم په سمه توګه نه شي ترسره کولای.

همېشه د زکام او ټوخي ناروغي که تاسې هر وخت که د زکام یا ټوخي له ناروغۍ سره ټکوئ، او په یوه ځای بدلولو د زکام سره مخ کېږئ، نو د دې یو ښکاره لامل د خوب کموالی هم دی، د څېړنې له مخې، هر هغه څوک، چې له اووه ساعتونو کم خوب کوي په دوبې کې دغه ناروغي درې چنده زیاته موندل کېږي.

دګېډې ناروغي په معده کې سوځښت، او قبض راتلل هم د کم خوبۍ له کبله رامنځته کېږي، بشپړ خوب مو د قبض په څېر له سختې ناروغۍ ژغورلی شي، همدا ډول د معدې ناروغیو مخه هم نیسي.

شکر د خوب په دوران کې بدن په میتابولیزم کې راتلونکې خرابۍ له منځه وړي، خو برعکس د ویښ پاتې کېدو پر مهال په انسولین کې د حساسیت ګواښ زیاتوي او د دوېیم ډول شکر په به راوځي، د څېړنې له مخې، د شکر د زیاتېدو یو لامل د خوب کموالی دی.

سرطان روغتیا پوهانو د خوب او سرطان ترمنځ دقیقه اړیکه موندلې او یو شمېر څېړنې یې ترسره کړي، دوی موندلې چې د خوب په کموالي سره د بدن دفاعي قوت کمزوری کېږي او په دوی کې د یوه خاص ډول ((ټي)) او د ((غټو کولمو)) سرطان ګواښ زیاتېږي.

یادښت د ځوانۍ پر مهال په خوب کې کموالی دماغي توازن خرابوي او انسان د اوږدې مودې لپاره د یادښت له کمزورۍ سره مخ کوي، د څېړنې له مخې، ویل شوي کوم کسان چې خوب یې په ټاکلې اندازه پوره وي یادښت یې هم قوي وي او نه ((الزایمر)) ناروغۍ څخه هم ژغورل کېږي.

هر وخت لوړه راتلل که اعصابو ته نه خوب څخه انرژي نه ورکول کېږي، نو بدن دغه اړتیا د خوړو په بڼه خپلوي چې هر وخت انسان د لوږې سره مخ کېږي، که خوب په بدن کې د مړېدلو احساس هر هارمون اغېزمنوي.

پر اراده کنترول نه لرل کله چې ذهن له ستوماتیا او سټرېا سره مخ وي، نو بې نه فکره کامونه پورته کېږي، یعنې هر هغه خبرونه، چې انسان نه زیان رسوي له دې څخه انکار یا بې مخه نه شي نیولای، بې له کومو اړتیاو توکي پلوري، دوی دغه مهال په ښو او بدو نه پوهېږي او بې سوچه ترې کارونه ترسره کېږي.

له وخته وړاندې زړېدل د مخ دښکلا لپاره خوب تر ټولو اړین دی، د خوب دکموالي پرمهال مخ د یو شمېر ستونزو ښکار کېږي، چې د مخ ښکلا له منځه وړي، په دې سره د سترګو شاوخوا تورې حلقې رامنځته کېږي، همدا ډول په مخ کې غونجوالی رامنځته کوي، خلاصه دا چې کم خوب په بدن کې د پوستکي پروټین او نورې مادې په سمه توګه کار نه نه پرېږدي او د مخ دغونجوالي لامل کېږي، په یاد ولرئ، چې له اندازې زیات خوب هم د پوستکي دغونجوالي لامل کېږي.

ژورخېګان له څېړنې څرګندېږي، چې کم خوب که څه هم د انسان فکر ګډوډوي، خو سربېره پر دې په انسانانو کې د ژورخېګان ناروغي هم زیاتوي، د خوب دکموالي له کبله د خاوند او مېرمنې ترمنځ جګړې او ناو ترېخوالی هم رامنځته کېږي، د پوهانو له وینا سره سم بې خوبي انسان کې د خپګان او ډپرېشن ګواښ دوه چنده لوړوي.

خوب عضلات کمزوري کوي د خوب کمښت په بدن کې د هارمونونو نظام بدلوي، چې بدن ته د عضلاتو جوړولو او کمزورۍ له منځه وړلو کې ستونزې رامنځته کېږي، همدغه لامل دی چې، عضلاتو ته زیان رسېږي او ددې درملنه هم ستونزمنه شي، لــه بوې څېړنې څرګنده شوې چې د خوب په جریان کې بدن ته وده ورکوونکي او زیان له منځه وړونکي هارمونونو وېستل، څنګېږي، د فټنس «Fitness» روغتیا پوهان هم د عضلاتو قوي کولو لپاره پوره خوب اړین ګڼي.

د معدې د جراثیمو لاملونه نښې او درملنه

ایا تاسې د معدې د جراثیمو په اړه څه معلومات لرئ؟ اکثر دې وړاندې پر اخته شوي یاست، ډېر وخت سړی د معدې په جراثیمو نه پوهېږي، په معده ډېر سخت درد راځي، له معدې کېږي، خو په لامل یې نه پوهېږي، تر څو یې د متخصص ډاکټر په لارښوونه لابراتوار معاینې نه وي کړي

- د معدې جراثیم څه شی دي؟
- لاملونه یې څه دي؟
- د جراثیمو نښې
- د جراثیمو بېلابېل ډولونه
- د جراثیمو تشخیص
- د معدې د جراثیمو درملنه
- د معدې ناروغ لپاره صحي خواړه
- هغه خواړه، چې د معدې ناروغ باید ور نږدې هم نه شي
- د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

مور تاسې ټول باید د معدې جراثیم، اسباب، نښو او د ځان ژغورنې په لارو چارو پوه شو او که په وخت ورته متوجه نه شو، کېدای شي دا جراثیم د کورنیو نورو غړو او بچیانو ته هم سرایت وکړي

د معدې جراثیم څه شی دي؟

دا یو ډول بکتریا ده، چې اېچ پایلوري «helicobacter pylori»h pylori ورته ویل کېږي. په معده او ټیټو کولمو کې پیدا کېږي، چې له امله یې معده کې سوځښت پیدا کېږي، همدارنګه په معده کې د زخم لامل هم کېږي او که په مناسب وخت یې درملنه و نه شي، په سرطان هم بدلېږي او د وخت په تېرېدو د معدې تیزابیت هم ورسره پیدا کېږي

د معدې د جراثیمو لاملونه

د معدې د جراثیمو په ناروغۍ د اخته کېدو ځینې اسباب

- د خوراک لوښي، لکه قاشوقې او نور شیان نه نورو سره شریکول
- د خوړو پاکوالي ته نه پاملرنه او لوڅ سر پې پرېښودل
- د خېرنو خوراکونو او په خیرنو لوښو کې یې خوړل چې بدن ته ورسره بکتریاوې داخلې شي
- د معدې په جراثیمو له اخته ناروغانو سره ګډ خوراک

د جراثیمو اغېز

- د معدې جراثیمو د پیدا کېدو له امله په معده کې تیزابیت هم پیدا کېږي
- د معدې او وړو کولمو د سوځښت لامل هم کېږي
- جراثیم د داسې زهرجنو موادو لامل کېږي، چې ورسره د خوراک اشتها هم له منځه ځي
- که په وخت یې درملنه ونه شي، دغه جراثیم په سرطان بدلېږي((دا ستونزه ډېره لږ وخت پېښېږي، خو احتیاط ډېر مهم دی))
- ځینې وخت د معدې جراثیم د وینې د کمېدو ((انیمیا)) لامل هم کېږي او بدن نه شي کولی، چې نوې ګټور مواد جذب کړي
- ځینې وخت د زړه د رګونو د بندېدو لامل هم کېدای شي ((دا هم ډېر لږ وخت امکان لري))

د معدې د جراثیمو نښې او قراین

د معدې د جراثیمو علامات په لاندې ډول دي. باید ورته متوجه شو، چې موږ او تاسې خو به پرې اخته نه یوو

- په معده کې سخت خوږوونکی درد، چې دغه درد څو دقیقې او آن تر ساعتونو هم دوام کولی شي
- په معده کې د تیزابیت زیاتېدل، تردا اندازې چې زغمل یې ناشونی وي او دغه تیزابیت خولې ته هم رسېږي
- سینه، زړه او شاوخوا غړو کې داسې دردونه او سوځښت، چې له امله یې معده د خوراک اشتها له لاسه ورکوي
- د خوراک اشتها او وزن له منځه تلل په داسې حال کې، چې په ځان به دې دا باور هم نه وي، چې د خوراک کولو توان لري
- د معدې سوځښت، پړسوب، اسهال، کانګې او ورته نورې ستونزې، خو دا په سختو حالاتو کې کېږي
- ځینې وخت ناروغ دومره خراب شي، چې بې هوشي پرې راشي
- د ساه لنډېدل او د مخ رنګ خرابېدل ((دا هم په سخت حالت کې))

له همدې امله باید د معدې د جراثیمو درملنه په مناسبه توګه د متخصص ډاکټر په مشوره او لارښوونه په خپل وخت وشي او د ستونزې د زیاتېدو د مخنیوي لپاره په لومړیو وختونو کې انسان د خپلې درملنې غم وکړي

د معدې د جراثیمو تشخیص کله، چې د معدې ناروغ ډاکټر ته د درملنې لپاره ورشي، هغه ورته د څو معاینو لارښوونه کوي، چې په لاندې ډول دي.

- په وینه کې د انټي باډي معاینه، چې دې سره په بدن کې د جراثیمو د شتون او نه شتون معلومات کېږي
- د ډکو متیازو « stool examination» معاینه، د دې لپاره، چې د هاضمې سیستم کې څو به نورې ناروغۍ نه وي
- د ساه اخیستو معاینه، په دې کې ناروغ ته مایع او به غوندې درمل ورکول کېږي، یوریا، نایتروجن او شعاع لرونکي کربون ولري، همدارنګه په یو ډول پلاستیکي آله کې د انسان د ساه اخیستو او لاړې ټو کولو قوت هم معلومېږي که څوک د معدې د جراثیمو په ناروغۍ اخته وي. د ساه اخیستو او لاړې ټو کولو پر مهال یې غږ کې بدلون راځي
- د معدې انډسکوپي معاینه ((د خولې له لارې د معدې حالت په کامره کتل))، چې ډاکټر پوه شي، چې معده کې جراثیم، زخم او نور مضر شیان شته که نه؟

د معدې د جراثیمو درملنه د معدې لپاره ځانګړې درمل شته، خو ناروغ یې په خپله خوښه د ډاکټر له اجازې پرته نه شي کارولی، د درملو خوړلو او د خوراک مقدار او ملي ګرام بېژندنو لپاره د ډاکټر نسخه اړینه ده

- ډاکټر د معدې د جراثیمو درملنې لپاره انټي بیاټیک ((کلیترومایسین، مترنیډازول، اومیپرازول)) ورکوي. اومیپرازول د معدې تیزابیت او زخم ختموي، میټرانیډازول، چې دلته د فلاجیل او په نورو نومونو پیدا کېږي، چې د معدې وېروس ختموي او کلیترومایسین یا د معدې جراثیم ختموي او زړه ته د ګټونکو مکروبونو مخه نیسي
- د معدې متخصص ډاکټر proton pup inhibitor ګروپ درمل په ورکولو سره د معدې د زخم او د هاضمې د سختې درملنه کوي

د معدې جراثیمو د مخنیوي لپاره صحي خواړه د معدې په جراثیمو اخته ناروغان فکر کوي، چې خوراک کول نه د معدې په زیان وي او له همدې امله یو شمېر خلک له خوراک څخه لاس اخلي، خو دا کار د روغتیا لپاره ګټور نه دی

- د معدې په جراثیمو اخته ناروغان د خوراک کولو پر مهال د معدې سوځښت زیاتېږي، خو په دغه وخت کې ښه خبره دا ده، چې سړی نرم او مایع خواړه وخوري او په کور کې جوړ شوي جوس وڅښي
- له دې څو ورځې وروسته نه کولي شي، چې کچالو، شوروا او دې ته ورته نور نرم خواړه وخوري
- مشروبات لکه شین چای او نور مایعات ډېرول

د معدې په جراثیمو اخته ناروغان به کومو خوړو ته لاس هم نه وروړي

ځینې داسې خواړه هم شته، چې د معدې د ضعف او خرابۍ لامل ګرځي او ښه خبره دا ده، چې ناروغ ترې ځان وساتي

- له هغو خوارکونو ځان وساتئ، چې فایبر ونه لري، لکه هګۍ، مکروني او آش
- هغه قهوه، چای، کافي او ورته نورو شیانو څخه ځان وساتئ اړین دي، چې کافین ولري؛ ځکه چې دا شیان د معدې په زیان دي
- له ترخو شیانو، مسالو لرونکو خوراکونو او اچارو ځان وساتئ؛ ځکه دا شیان د معدې سوځښت نور هم زیاتوي
- ډېرې مالګې لرونکي او تروش خوراکونه لکه مالټه او لیمو

د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

د انسان طبیعت د پاکوالي دی او څوک، چې په دې اړه ناشونې کوي، له ګڼو ستونزو او طبي ستونزو سره مخ کېږي په دې اړه ځینې اړینې لارښوونې

- له خوراک وړاندې او له حمام نه وروسته لاسونه په صابون مینځل
- خام او نیم خامه خوراکونو څخه ځان ساتل
- د هغه چا له لاسه هم خوراک مه کوئ، چې د پاکوالي خیال نه ساتي
- داسې لرونکي خوراکونه کول چې فایبر لرونکي وي او په آسانه هضمېږي
- اومیګا تري غوړي لرونکي خوراکونه کول، لکه ماهي
- زنجبیل او هوږې لرونکي خوراکونه کول د معدې نظام غښتلی کوي
- له سګرټو او نسوارو ځان ساتل مور هڅه کړې، چې خپلو لوستونکو ته د متخصصو ډاکټرانو په لاسونو لیکل شوي مواد وړاندې کړو، خو د دې لپاره اړینه خبره دا ده، چې د دې لارښوونو سربېره ګېسټرو انټرالوجسټ متخصص ډاکټر سره مشوره وکړئ او خپلې ستونزې په سمه توګه حل کړئ.

له روغتیايي برخې

تور مرچ د سرطان ناروغۍ مخنیوي کوي

د مالګې په څېر تور مرچ هم د دوډۍ خوړلو پر اکثرو مېزونو موجود وي، د مالګې او سوډیم د استعمال په اړه کتابونه لیکل شوي، خو تورو مرچو ته څېړونکو لږ پام کړی. د تورو مرچو په هکله زیاتو څېړنو ته اړتیا ده یو شمېر

څېړونکو تور مرچ د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیباتو یا HCAs په له منځه وړلو کې چې د سرطان زېږوونکي کیمیاوي مواد دي، ګټور بللي دي. هیټروسکلیک کیمیاوي مواد هغه وخت پیدا کېږي کله چې په لوړ حرارت کې ډېره ورېته او سوزول شوې غوښه وخوړل شي. د امریکا د متحده ایالاتو د کنزاس دولتي پوهنتون یوې ډلې ډاکټرانو موندلې چې که یو ګرام مېده شوي تور مرچ له ۱۰۰ ګرامه غوایي دغوښې له کوفتې سره ګډ شي د پخلي پر وخت په کې تقریبا په بشپړه توګه د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیباتو یا HCAs رامنځ ته کېدل له منځه ځي. بایې دغه اندازه تورمرچ یو شمېر خلکو ته ډېر زیات وي. خو ددې څېړنې لیکوال وایي چې تور مرچ، د مالګې، د انګورو د غوړي او د ډېک له نورو دواګانو سره مخلوطول کېدای شي د سرطان ناروغۍ ضد تاثیر ونیږي او د سرطان تولیدوونکو کیمیاوي موادو د تولید مخه ونیسي. د اوټاوا پوهنتون پروفیسور کیت سنګلیتاري چې دغه څېړنه یې ارزولې ده وایي ځینې څېړنې ښيي چې تورمرچ هاضمې ته هم په دې باغلي سینګلیتاري لیکلي چې تورمرچ بایې د هاضمې انزایمونه تحریک کړي او د هاضمې په تیوب کې د غذايي موادو تېرېدل اسانه کړي او همداشان تورمرچ کېدای شي د یو شمېر مغذي موادو جذب زیات کړي. پوهانو موندلې چې د تورو مرچو په ترکیب کې تنده او تېره ماده د انسان په وجود کې د کورکومینو مادې جذب زیاتوي کورکومین هغه کیمیاوي ماده ده چې د کورکمن بوټي په ریښو کې موندل کېږي او د وجود د پړسوب او د اکسیجن د ترکیب ضد ګټور خاصیت لري. څېړونکي داسې نتیجه اخلي چې د شواهدو له مخې په غذا کې ګډ شوي تورمرچ روغتیا ته هېڅ تاوان نلري او کېدای شي د هاضمې او مغذي موادو د جذب لپاره ګټور وي خو که حتی له کوفتې سره شریک هم نشي کېدای شي، چې د سرطان ناروغۍ پر ضد ګټور وي.

هیواد
اوومه دوره ۲۲۵۶ مه ګڼه

ادب ، تاریخ او فولکلور

علامه سید جمال الدین افغان د اسلامي هیوادونو خلک د وخت د استعمار پر ضد راویښ کړل

سید جمال الدین افغان په ختیځ کې د فکري غورځنګ موسس ګڼل کیږي. د سید سیاسي فلسفه د ده د ټولو هڅو ، کوښښونو او مبارزو څرګندونه کوي او موخه یې د ختیځ د اسلامي هیوادونو د مسلمانو ملتونو او قومونو ویښول او دغو هیوادونو او ملتونو ته د سیاسي خپلواکۍ اخیستل و. دا د سید سیاسي او دیني افکار وو ، چې ختیځ هیوادونه یې له درانده خوب څخه راویښ کړل او د خلکو په اذهانو ، فکرونو او عقلونو کې یې د آزادۍ، او خپلواکۍ ګلان وغوړول او په ټوله سیمه او نړۍ کې یې انقلابي ولولې راپورته کړې.

نن هم د پرون په شان د ختیځ په اسلامي هیوادونو کې هغه عوامل شتون لري ، چې پرون یې د سید په وخت کې شتون درلود. دا اوس هم ختیځ د لویدیځ په لومو کې ګیر دی . د استعمار، استبداد او نورو ارتجاعي نظریاتو او سیاستونو د جال او ځنځیرونو او نیرنګونو پر وړاندې او له هغو سره د مقابلې او مجادلې لپاره د سید سیاسي او دیني افکارو او نظریاتو ته اړتیا پیدا کیږي، چې د ده له افکارو څخه کار پورته شي.

دغه مطلب دافغانستان دعلومو اکاډیمي دفلسفې انسټیټوت غړي ښاغلي سلطاني منګل دهیواد ورځپاڼې خبریال ته دیوې مرکې په ترڅ کې څرګند کړ اوویې ویل سید د وخت د ختیځو هیوادونو پر ضد په سیاسي مبارزو کې خپل جهاد او مبارزو ته ادامه ورکوله، چې هغه خارجي استعمار ، کورني استبداد او په داخل کې دارتجاعي او له کاره لویدلو نظریاتو پر ضد مبارزه وه.

سید جمال الدین خو بعدي شخصیت و ، د ده په بعدونو کې خپله مبارزه مخ پر وړاندې بوتله ، چې یو بعد یې سیاسي و او بل بعد یې علمي ، فکري او عقیدتي و، خو دلته زه د سید پر سیاسي مبارزو رڼا اچوم

د سید هغه سیاسي مقوله چې وایي « له ظالمانو څخه د حق غوښتلو په لاره کې سختي ګیدل ریاضت او فراري ،تبعید ، سیاحت او وژل کیدل یې شهادت دی او دا ډیره لوړه مرتبه ده چې چا ته حاصله شي»

سید جمال الدین افغان یو لوی فیلسوف سیاست پوه ، تاریخ پوه ، لیکوال ، ژورنالیست ، خبرپوه ، اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست ، مجاهد او شرق پیژندونکی ، اسلام پیژندونکی او د ختیځې نړۍ د آزادۍ او خپلواکۍ د غورځنګونو ستر متفکر و

د سید د خاطراتو په اثر نامي کې د زوکړې په اړه داسې لیکي « دا ستر مفکر سید جمال الدین افغاني په ۱۲۵۴ هـ ش چې له ۱۸۳۸ م کال سره سمون خوري د شعبان په میاشت کې د کونړ ولایت د شیرګړ اسد آباد کې دې دنیا ته سترګې غړولي دي. پلار یې سید صفدر نومیده ، چې د امیر دوست محمد خان په وخت کې د دربار محرر و د ده د نسب سلسله سید علي ترمذي او له هغه پورته امام حسین بن علي (رض) بن ابي طالب ته رسیږي »

(۱۲۲۱ مخ)

سید جمال الدین افغان په داسې وخت کې وزیږیده ، چې نړۍ له یوې خوا د بهرنیو یرغلګرو په منګولو کې ګیر وه او له بلې خوا مذهبي خرافاتو د خلکو اذهان د

بوچوالي په لوري رهنمایي کول ، نو له دې کبله ، شیر علي «طریقي» په دې اړه لیکي «په نولسمه میلادي پیړۍ کې ، کله چې اسلامي نړۍ له یوې لوري د مستبدو واکدارانو له خوا د بې اتفاقۍ او استبداد له ړنګو سره مخامخ وه ، له بل لوري د خرافاتي دودونو او متحجرو دیني مدعیانو له لاسه ، له هر راز نوښت څخه بې برخې وه ، نو له دې امله یې د بهرنیو یرغلګرو لپاره د ښکېلاک زمینه برابره کړې وه او د وخت دواړه مارانو « روسې او اروپا » په کې د ستري برخې غوښتنه کوله»

د سید د زده کړې په اړه د سید د خاطرات نامي په اثر کې لیکي «سید جمال الدین افغاني په اووه کلنۍ کې په خپل کور او کونړ کې له سید فقیر شاه څخه د دیني او عربي دودیزو او معنوي پوهنو پر زده کړو پیل وکړ ، بیا کابل ته راغی ، په کابل کې یې د سراجي د کوڅې د ګودرې په جومات کې خپلو درسونو ته دوام ورکړ په (۱۸) کلنۍ کې یې زیات علوم زده او ترپایه ورسول له هغې جملې څخه یې د صرف ، نحو ، معاني ، بیان ، لیک او کتابت ، تاریخ او شرعي علوم لکه تفسیر ، حدیث، فقه د فقهي اصول، کلام تصوف او له عقلي علومو څخه لکه منطق ، عملي حکمت ، « مدرن سیاست » تدبیر منزل ، تهذیب النفس نظري حکمت « طبعیات او الهیات » او ریاضي علوم لکه حساب ، هندسه ، الجبر او دطب علوم زده کړل او دغه ټول علوم یې په ۱۸ کلنۍ کې له مجربو استادانو څخه پای ته ورسول »

سید جمال الدین افغاني پر دغو زده کړو برسیره د نورو زده کړو غوښتنه کوله ، چې په نتیجه کې یې هند ، ایران او ترکیې ته د زده کړې لپاره سفرونه وکړل

سید جمال الدین افغاني چې یو اصلاح غوښتونکی او ریفورمیست شخصیت و ده وغوښتل چې په افغانستان او نورو اسلامي هیوادونو کې د اصلاح غوښتنې پروګرامونه پلي کړي، نو کله چې له حج څخه خپل ګران هیواد افغانستان ته راستون شو ، دلته په افغانستان کې د انګلیس په اشاره کورنۍ جنګ پیل شو په سید جمال الدین افغاني سیاسي فعالیتونو او له هیواد څخه یې د وتلو هوډ وکړ په همدغه وخت کې یې نن قلم پر پلان امیر شیر علي خان ته وسپاره، خو نوموړي پلان عملي نه شو، ځکه چې په هیواد کې د نه کورنۍ شخړې او د وخت بهرنی استعمارګر انګلیس موجود و

ښاغلي منګل زیاته کړه: سید جمال الدین افغاني د دموکراسۍ پلوی او د استبدادي دولت سر سخت مخالف و، دی د کورنۍ استبداد په اړه په عروه الوثقی ورځپاڼه کې داسې لیکي «هغه دولت چې د خپلو هیوادنیو ستونزو او چارو د حل او فصل توان و نه لري، خلک یې د حکومت په چارو کې ګډون او مشاورې ورنه کړي، د هیواد په عامه چارو د نظر څرګندونه ونه کړي، د خلکو غوښتنو ته مثبت ځواب ونه وایي، د استبدادي نظام چارواکي د خلکو د نظر څرګندونه بې اغیزې وګڼي او قانون ته غاړه کې نه ږدي. دا نولې چارې آنارشیزم راولي او دولت به حاصحا دغه کار د بې ثباتۍ او تباهۍ خوا ته بیایي ، چې تر څنګ یې یوې خوا ته د فساد شتون او له بلې خوا همدا استبدادي دولتونه دي چې خلک د سواد او پوهې له نعمت څخه لرې په جهل او نا پوهۍ کې ساتي ، نو پر دولت نیوکې او انتقادونه او نا امیدي رامنځته کیږي او په نتیجه کې د همدې استبدادي دولت پر ضد ولسونه او خلک یو بل ته لاسونه ورکوي او د استبدادي نظام د ړنګولو او ویجاړولو لپاره هڅه کوي، تر څو پر ځای یې عادل، دموکراسي پلوی او پارلماني حکومت رامنځته شي»

سید جمال الدین افغاني د دموکراسي د اصولو پلوی و او ده به تل ویل «پارلماني حکومت او د اساسي قانون پر بنا جوړ شوی حکومت ډیر ګټور دی، ځکه چې د خلکو پر رایو حکومت کوي هغه حکومت چې د ملت د ارادې ممثل وي، هغه حکومت چې مذهبي ژبې او سمتي توپیرونه په کې شتون و نه لري او بوازې په هغه دولت کې چې شایستګي او لیاقت وي، دا به واقعي دولت وي»

سید جمال الدین افغاني د هیواد د سیاسي ښاروغۍ لپاره درې اصله نسخه وړاندې کوي

لومړی د شاهي استبدادي نظام پر ځای مشروطه حکومت رامنځته کول چې هغه هم د رواجونو او معنوي دودونو او دستور پر ځای د اساسي قانون پر بنسټ اداره شي

دوهم د مذهبي هر راز توپیرونو پر ضد مبارزه او پر ځای یې اسلامي یووالي او اتحاد رامنځ ته شي

دریم: د پخوانی انګلیس پر ضد مبارزه او د خپلواکۍ ترلاسه کول

سید جمال الدین افغان ۵۸ کاله خپل سرګردانه ژوند کلي په کلي ، سیمه په سیمه ، ښار په ښار او هیواد په هیواد ، د سیمې او نړۍ د سیاسي ، اقتصادي، فرهنګي او نظامي تولنیز ژوند هره برخه په ژوره علمي او پرله پسې توګه مطالعه او ترڅیړنې لاندې ونیوله او د سیمې او نړۍ د اکثرو هیوادونو سیاسي ، اقتصادي ، فرهنګي او نظامي اوضاع یې د ځان لپاره معلومه کړه د سید جمال الدین افغاني ټول ژوند او عمر له کړاوونو، ستونزو ، تبعیدونو ، مسافرتونو ، ستړیاوو او مشکلاتو څخه ډک او د نړۍ په هر هیواد کې په روښانه ډول څرګند دی د سید سفرونه له افغانستان څخه نیولې بیا تر هند ، سعودي عربستان ، عراق ، ایران ، ترکیې، روسیې ، جرمني او انګلستان ته څرګند دي، چې په دغو هیوادو کې ده ته په دایمي توګه د اسوګنې ځای او حق ورنکړای شو او تل د پخواني انګلیس د ځارګرې ادارې له خوا تر څارنې لاندې نیول کیده

ده جوته کړه: سید د امیر دوست محمد خان په وخت کې د سلاکار وزیر په توګه کار کاوه ، خو کله چې امیر دوست محمد خان مړ شو، نو د امیر شیر علي خان په زمانه کې یې د صدراعظم په توګه دنده تر سره کوله ، خو په دغه وخت کې د امیر دوست محمد خان د زامنو تر منځ د سیاسي قدرت پر سر کورنۍ شخړې پیل شوې، چې په دغو شخړو کې دوخت د انګلیس دولت هم لاس درلود د هیواد هغه وړ سیاست چې «بې اتفاقي واچوه او حکومت وکړه» انګریزانو نړۍ کار اخیست ، په دې وخت کې د هیواد تګره او بیدار خلک د بهرنیو د دسیسو ښکار او قرباني شوي وو

ښاغلي منګل څرګنده کړه: په عمومي ډول په ختیځ او لویدیځ او په ځانګړي ډول د سید په خپل پلارني هیواد افغانستان کې د ده اصلاحي او ترقي غوښتونکیو اندیښنو او پیغامونو ته ډیره توجه او پاملرنه نه کیدله ، نو سید د یوه لوی شخص په توګه د ختیځ د اسلامي هیوادونو د ویښتیا او بیدارۍ لپاره کلکه هلې ځلې وکړې او هدف ته د رسیدو لپاره یې په خپلو پیغامونو او تبلیغاتو تر استعمار لاندې دختیځو اسلامي هیوادونو او ولسونو خلک د خپلواکۍ او استقلال د لاس ته راوړلو لپاره راویښ او بیدار کړل، ده د ولسي نظامونو د منځ ته راتللو لپاره لاره هواره کړه دې د ختیځ ولسونو د وروسته پاتې کیدو له کبله خوریده او هڅه یې د پوهې او نورو اصلاحي پروګرامونو درلودل ، خو د کورنۍ استبداد او بهرني استعمار د ضد او کینې له امله یې د ده اصلاحات نه غوښتل ، نو له خپل هیواد څخه جوانسي ولاړ او د هند د استعمار پر ضد یې خپل پاخون پیل کړ له دې وروسته یې په مصر ، لندن ، ایران ، ترکیې او فرانسه کې د اسلامي هیوادونو د ویښولو او بیدارولو له پاره خپله کلکه مبارزه په ګینګه اراده پیل کړه او ډیر ولسونه یې چې د استعمار تر درانده خوب لاندې ویده وو د جهاد او مبارزې له پاره راوهڅول

سید جمال الدین افغاني ځلور ځلې هند ته تللی دی او دهغه وخت د انګریزانو د استعمار پر ضد یې د هند د خلکو په مبارزو کې برخه اخیستې ده سید په هند کې یوازې مسلمانان نه ، بلکې د هندوستان هندوان او نور خلک یې هم یووالي او اتحاد ته راوبلل او ده غوښتل چې ټول هندوان سره متحد او یو موټی شي او د شریک دښمن پرضد و جنګیږي

محبوب

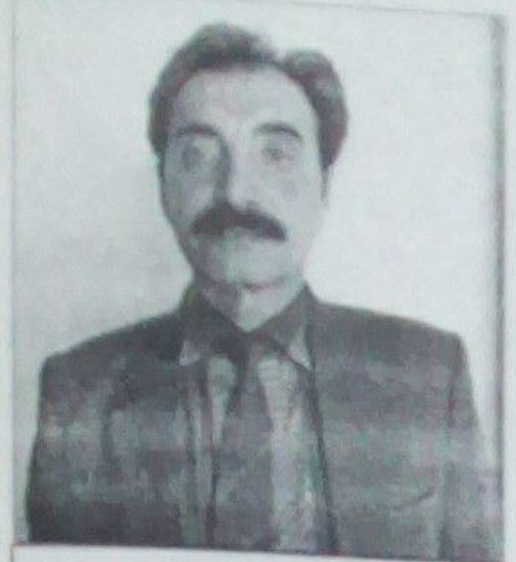
ښاغلي سلطاني منګل

کتاب ((ناگفته های ارگ)) ازنگاه ارزش ومحتوایی به لسان دری نیز ترجمه وچاپ شد

حیا ت الله حلیم

کتابی که دارای ارزش محتوایی و معلومات زیاد باشد سزاواراست که به زبان های دیگرنیزترجمه شود یکی ازین کتاب ها ((ناگفته های ارگ)) میباشد، که درګام نخست ازطرف محمد اسمعیل یون به زبان پشتوهنگام ماموریت به حیث رییس دفترفرهنگی شورای امنیت ملی پیشین افغانستان تحریرګردیده بود اینک نظربه اهمیت و ارزش کتاب مذکوراز طرف نویسنده وتحلیلگرو رزنده کشور محترم مصطفی عمرزی به لسان دری نیز ترجمه گردید ، این اثر تحقیقاتی یادداشت های بسا مهم و ارزنده از دوره حاکمیت حامد کرزی دارد و بیشترمسایل معلوماتی و رویداد های پنهانی آن دوره دراین کتاب یاد آوری شده که دراطلاعات جمعی بازتاب نیافته وازمنظر ودید مردم غایب و به دورمانده است ، چنانچه استاد درآغاز کتاب به این هدف خود اشاره نموده که اخذ وظیفه او درداخل ارگ به خاطر تسجیل جریان های پنهانی و ناگفته های ارگ به نسل های آینده کشورمیباشد

هدف اصلی این کتاب بیان واقعیت های تلخ گذشته است که مطالعه آن خواننده گان را با واقعیت های که دور از انظارعام درارگ رخ داده ، مواجه می سازد دراین کتاب نمونه یی ازهتک حرمت اشخاص و افراد دیده نمیشود بلکه آن واقعیتهای تحمیلی ارگ میباشد که بالای یک رییس جمهورآن زمان تحمیل گردیده ودرپهلوی آن نیزمعلومات در آن تسجیل گردیده ، که چه کسانی چه کردند؟ و چه گونه کرده اند؟

در متن این کتاب به غصب چهارو نیم میلیون جریب زمین که از طرف مافیای زمین غصب شده نیزاشاره شده است وروی همرفته اینکه درقلب شهرکابل چگونه زمین های شیرپور، چور و تاراج گردید نیز معلومات کاملا مستند ارایه شده، که باورنا کردنی است تبدیل شدن بانکنوت های کهنه به بانکنوت های جدید مسئله عادی بوده که شامل صفحات کتاب میباشد ،حامد کرزی به چه کسانی باج میدهد ؟ طرح افغانستان سیا وسفید از کی بود . چهره های مطرح ارگ ، کی ها بودند ؟ باج های ماهانه رهبران چقدر بود ؟ چهره های تاثیرگذار در ارگ کی ها بودند ؟ پول ایران را چه کسی ، برای چه کسانی میبرد؟ سطح صلاحیت حامد کرزی در حکومت تا کدام سرحد بود؟ اثرات طالبان و ائتلاف شمال در جنگ وصلح ، چه قدربود ؟ توطیه قتل حامد کرزی را چه کسانی طرح ریزی کرده بود ؟ آیا کرزی با اقبال یا به تدبیرحکومت میکرد ؟ وبی قانونی را چه کسانی قایم کرده بود ؟ چه کسانی به حساب پنجاه هزارعمل غیرقانونی انجام داده است ؟ نیزشامل صفحات این کتاب میباشد ، تماماً مسایل فوق که ازآن تذکر به عمل آمد منحیث اسناد معتبردرآینده به

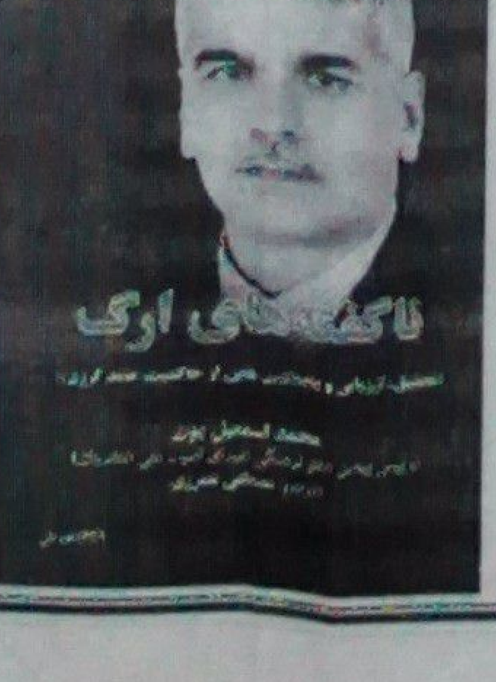

لسان های پشتو ودری دردسترس محققین قرارخواهد داشت

مطالعه این کتاب سودمند برای سیاسیون حال و آینده منحیث دستاویز استنادی و نسل نو بسیار مهم و آموزنده است وبه مورخین که تاریخ وقایع اخیرافغانستان را رقم میزنند نیزیک منبع استناد معتبرمیباشد زیرا معلومات آن دقیق موثق وازتجربیات کافی برخوردار است که دراختیارآن ها قرار داده میشود نویسنده کتاب به مواد دست اول ، دوم وسوم دسترسی پیدا نموده وآنرا تسجیل نموده است دربن کتاب موادی تشریح شده است که شاید خواننده گان باراول به آن مواجه شوند ونیزمطالعه این کتاب برای افغان ها ، جهانیان و شماروزیادی ازسیاستگران به ویژه آنانی که درروند رویداد های سیاسی و اجتماعی دهه های اخیر افغانستان شامل بودند منبع آگاهی و استناد خوب میباشد

بناً اگرمیخواهید ازجریات بیشتر حاکمیت کرزی و ازناگفته های دیگرارگ آگاهی یابید این کتاب را بخوانید ، این کتاب درنوزده فصل و صد عنوان توسط سپین سهاردیزاین گردیده و ازطرف تحریک ملی افغانستان درمطبعه اسد دانش به تیراژ ۱۰۰۰ جلد به چاپ رسیده است و به رهروان راستین اسلامیت، انسانیت و افغانیت اهدا گردیده است

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسیقۍ زده کولو علمي او مسلکي لارې

شکیب ((ولیراد)) او مطیع الله نوابي د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي. دغه نوي ځوانان، ځکه د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي، چې په راتلونکي کې مسلکي موسیقي غږوونکي شي. د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کولو ریاست یو سټندرد او په هنري معیارونو ولاړه اداره ده. په دغه اداره کې د هېواد پوه او نامتو سندرغاړي او موسیقي غږوونکي روزل شوي دي.

ویلون غږونکی شکیب ((ولیراد)) دغه ریاست ته د خپل راتګ په اړه داسې وویل: له څه مودې راهیسې د موسیقۍ د زده کولو په ریاست کې د ویلون پر زده کولو بوخت یم.

ده زیاته کړه: له کوچنیوالي د ویلون له غږولو سره مې لیوالتیا او مینه وموندله، دا هغه مهال و، چې زما پلار ویلون غږاوه. له هغې مودې راهیسې زما علاقه له ویلون غږولو سره پیدا شوه. اوس د موسیقۍ په ریاست کې د ویلون پر مسلکي زده کړه بوخت یم غواړم په راتلونکي کې یو او مسلکي ویلون غږوونکی شم اوس زه د استاد احسان ترلارښوونې لاندې ویلون زده کوم په لنډه موده کې مې د ویلون غږولو طریقه زده کړې، چې په راتلونکي کې که خدای غوښتل یوه او مسلکي ویلون غږوونکی شم د ویلون تیوري لوله او ترڅنګ یې ویلون هم غږوم، چې د تیورۍ او عملي کار په ترسره کول سره ډېر پرمختګ کولی شي.

ده د پرتو ستونزو په اړه څرګنده کړه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست د نویو ځوانانو د روزلو لپاره آسانتیاوې برابرې کړې دي. نو زه له دغه ریاست څخه منندوی یم. ده وویل له کور څخه تر ریاست پورې هم ستونزه نه شته په نورمال ډول له کور څخه ریاست ته او له ریاسته کورته تګ او راتګ کوم.

تبله غږوونکي مطیع الله ((نوابي)) له موسیقۍ غږولو سره د خپلې مینې او علاقې په اړه څرګنده کړه: ما هغه مهال د تبلې غږولو سره مینه او علاقه پیدا کړه، چې ورور مې په کور کې تبله غږوله او په ډېر خوند یې دا کار ترسره کاوه. زما ورور د تبلې په غږولو او زده کولو کې ډېر تشویق کړم، نو ځکه ما د دغې آلې غږولو ته مخه کړه. اوس زه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کولو په ریاست کې تبله زده کوم او له خپل کارڅخه ډېر خوښ یم. دغه آله په علمي او معیاري بڼه زده کوم.

ده وویل له هغې ورځې راهیسې، چې د موسیقۍ په ریاست کې تبله زده کوم، ډېر پرمختګ مې کړی دی. زه غواړم په راتلونکي کې یو ښه تبله غږوونکی شم د موسیقۍ استادان له موږ سره ډېر زیارباسي، ترڅو به پرمختګ وکړو او تر لاسه شوی وخت یې خپه ضایع نه شي.

ښاغلي ((نوابي)) جوته کړه: ما د موسیقۍ د زده کولو لپاره خپل ټول چمتووالی نیولی، ترڅو د زده کولو پړاو بشپړکړم او د هېواد په سطحه یو وتلی او پوه هنرمند شم. د موسیقۍ ریاست د نویو ځوانانو لپاره اسانتیاوې برابرې کړې او د موسیقۍ زده کولو په لاره کې کومه ستونزه نه وینم.

د اطلاعاتواو فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست کارمند او د ګیتار استاد ښاغلي محمد منصور د ګیتار د ور زده کولو او تدریس په اړه داسې وویل: زه زده کوونکو ته د ګیتار د ور زده کولو طریقه او روش ورښیم. د موسیقۍ په ریاست کې تقسیم اوقات لرو او د هغه له مخې له زده کوونکو سره د موسیقۍ د ور زده کولو او تدریس دنده پرمخ بیایم. د شنبې په ورځو کې لومړنۍ او څنیخ تیوریکي درسونه زده کوونکو ته ورکوو او همداسې په اوونۍ کې دوه ځله د سهار له خوا له زده کوونکو سره د ګیتار د ورښودلو د طریقې او چارې ترسره کوم او د دې ترڅنګ د سندرو ویلو کار هم پرمخ بیایم.

ده زیاته کړه: هڅه او هاند کوم، چې ګیتار زده کوونکي په مسلکي او علمي بڼه دغه آله زده کړي.

ښاغلي ((ولیراد)) د هغو موسیقي غږوونکو او سندرغاړو په اړه، چې په اکاډمیک او علمي توګه یې زده کړې دي داسې وویل: هره څانګه او مسلک باید، په علمي، اکاډمیک او معیاري توګه زده کړای شي. موسیقي هم له مسلکونو یو مسلک دی، چې د لوړې پوهې په لرلو، استعداد او زیار پورې اړه لري. کوم زده کوونکي، چې د موسیقۍ د زده کولو په ریاست کې موسیقي او سندرې زده کوي، موږ هغه تیوریکي او عملي درسونه، چې ورته تدریس کوو ته هغوی سره ډېره مرسته کوي.

کوم عملي او نظري درسونه، چې زده کوونکو ته ور زده کوو که چیرې هغه په سم او منظم ډول پرمخ بوزي راتلونکي یې ځلانده کیدای شي زده کوونکي، چې پر دغو اکاډمیکو معیارونو زده کړه وکړي، دوی بیا خپله لوښتګر کیږي او په موسیقۍ کې ځانونه ځانګړې لارې او سبکونه لري که چیرې موسیقي په اکاډمیک او عملي توګه زده نه شي، ۲۵ کلونه وروسته هم د سندرغاړو او موسیقي غږوونکو په کار کې پرمختګ نه ترسترګو کیږي. د موسیقۍ هنر پیچلی دی، خو د زیار، استعداد او کوښښ له لارې زده کول کیدای شي اوس موږ د موسیقۍ او سندرو استادان وینو، چې هر یوه خلوېښت اوپنځه خلوېښت کلونه زیار ایستلی، ترڅو د استادۍ پوړ ته رسېدلي دي. هغه کسان، چې په سندر غاړي شوي خو په غزل کې او څه په نورو کلاسیکو او عصري سندرو کې، دوی موسیقي اوسندرې زده کول په مسلکي او علمي بڼه زده کړې دي په اسانه توګه د هغو پوړونو ته نه دي رسېدلي. بیا هم خبره تکراروم، چې په ټوله کې د موسیقۍ او سندرو علمي او معیاري زده کول ستونزمن کار دی، ځکه زده کوونکي ورته ملا وتړي او لوړې او ژورې وګالي. نو زه دا احساس یم، چې دوی به پرمختګ وکړای شي. هر مسلک باید په نظري او عملي بڼه زده کړای شي.

ښاغلي منصور ((ولي زاد)) په موسیقۍ کې د خپلې مخینې او فعالیت په اړه څرګنده کړه کله چې زه د محمود طرزي په ښوونځي کې د شپږم ټولګي زده کوونکی وم کله چې له دغه ښوونځي فارغ شوم د وخت د موزیک ښوونځي په اووم ټولګي کې شامل شوم او تر دوولسم ټولګي پورې مې په یاد ښوونځي کې زده کړه وکړه او فارغ شوم.

ښاغلي ولي زاد وویل: د دې ترڅنګ، چې د ګیتاراستادي کوم، د استاد محمد احسان ((عرفان)) ترلارښوونې لاندې له دوه کلونو راهیسې په کلاسیک ډول غزل هم زده کوم. زه غواړم په دې برخه کې هم ځان ورسوم. ترڅو وشم کولی، نورو زده کوونکو د غزلو ور زده کولو عملي او معیاري طریقه وروښیم.

محبوب

د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا کورنۍ ژوند تضمینوي

کندوز والي دا څرګندونې په کندوز کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام د پیل غونډې پرمهال وکړې. په دغه غونډه کې مسوولینو، مېرمنو، مشرانو، ځوانانو او د رسنیو استازو ګډون درلود.

په پېلیو خبرو کې په شمال ختیځ زون کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام مسوول ښاغلي عبدالوکیل احساس او د کلیو او پراختیا ریاست رییس د دغه پروګرام په اړه معلومات ورکړل او یاده یې کړه: چې د مېرمنو د اقتصادي ملاتړ پروګرام تازه په لړ کې د بې وزلو او مستحقو مېرمنو سره اقتصادي مرسته کېږي او هغوی ته سوداګریز مهارتونه ورښودل کېږي، څو وکولی شي په خپله خپل اقتصاد په پښو ودروي.

دولایت رهبرۍ د دغه پروګرام د پیل له امله د کندوز خلکو ته مبارکي ووېله او یاده یې کړه: خوښ یم چې په دغه پروګرام کې د مېرمنو ونډه اتیا سلنه ده. د دغه پروګرام په تطبیق سره به د بې وزلو کورنیو دژوند په ښه والي کې ښورا مثبت

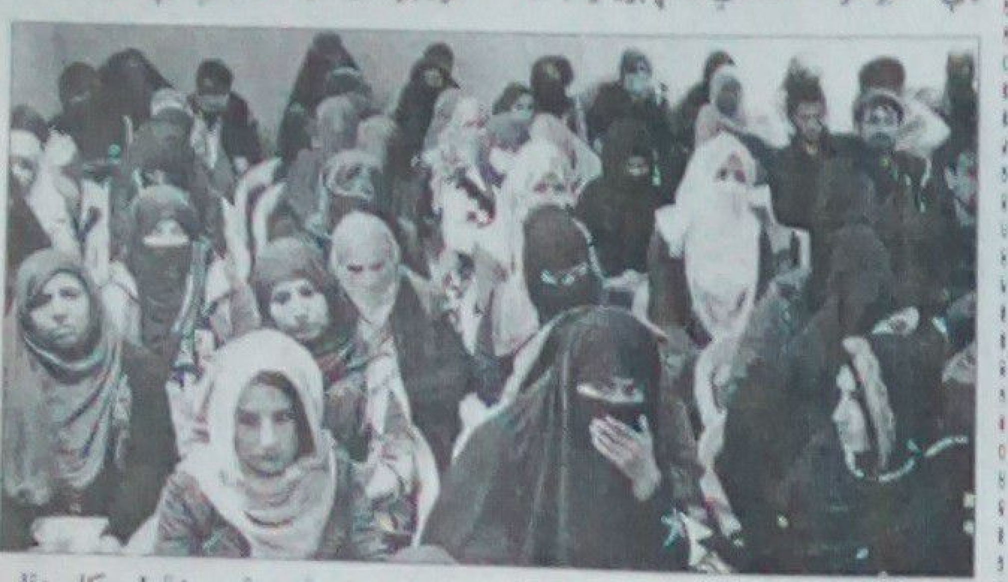

په تازه د هېواد په پوشمېر ولایتونو کې پیل شوی، چې موخه یې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا او هغوی ته د سوداګریزو مهارتونو ښودل دي. خو په دې سره د بې وزلو کورنیو اقتصاد پیاوړتیا مومي.

د دوی په خبره د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا پروګرام چې د کاله وخت لري په لومړي قدم کې به د کندوز په مرکز او علي اباد ولسوالیو کې پیل شي او وروسته به ټول کندوز ته وغځېږي، چې د کلیوالي شوراګانو له لارې چې اتیا سلنه ونډه به په کې د مېرمنو وي تطبیق شي. د دغه پروګرام بدلون رامنځته شي د ټولو کلیوالي شوراګانو مو غوښتنه ده چې د دغې ارزښتمنې پروژې په ښه تطبیق کې همکاري وکړي او له دغه فرصت نه ګټه پورته کړي.

دولایت رهبرۍ همداراز د برنامې له مسوولینو وغوښتل، چې دپروګرام په پیلولو سره د نظارت او کنټرول اصل ته جدي پاملرنه وکړي، څو د پروګرام په ختمېدو سره هره کورنۍ په پښو ولاړ ژوند ولري او اقتصادي بنسټونه یې تقویه شي.

محترمه شهره بانو:

وزارت امور زنان در راستای تامین حقوق زنان گام های مثبتی برداشته است

چالش ها وموانع زیادی فرا راه زنان افغان وجود دارد که حضورگسترده زنان را درجامعه بامشکل مواجه ساخته است ادارات زیادی در راستای تامین حقوق زنان فعالیت دارند که یکی از این جمله وزارت امور زنان است خبرنگار روزنامه

هېواد دراین ارتباط مصاحبه یی را بامحترمه شهره بانو ابراهیمی رییس امور حقوقی وزارت امور زنان انجام داده است که آنرا به خوانش میگیریم

پرسش: چه عوامل باعث عدم حضور گسترده زنان افغان در جامعه شده است؟

پاسخ: ناامنی، مشکلات اقتصادی و فرهنگی ازجمله مشکلات عمده ایست که در مقابل زنان افغان قرار گرفته است عدم دسترسی زنان درمناطق نا امن به عدالت و نهادهایی که درراستای حقوق خانم ها فعالیت دارند، نبود آگاهی زنان در مورد حقوق حقه شان وهمینطور آگاهی محدود پیرامون مسایل دینی دررابطه به جایگاه زن دراسلام میباشد.

پرسش: وزارت امورزنان چه فعالیت ها را در جهت پیشرفت زنان انجام داده است؟

پاسخ: وزارت امور زنان به منظور تامین حقوق زنان همواره تلاش نموده و جهت اعاده حقوق ایشان طرح های جدید اسناد تقنینی و حقوقی را وضع و اسناد تقنینی تبعیض آمیز را مورد بازنگری قرار داده است که قرار ذیل می باشد

طرح قانون منع خشونت علیه زن، طرح مقرره مراکز حمایوی، طرح قانون سر پرستی اطفال وطرح قانون خانواده طی مراحل قانونی قرار دارد همینطور طرح مقرره منع آزار و اذیت زنان بعد از تصویب قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال ملغی گردید طرح ستراتیژی و پلان کاری ملی مبارزه با خشونت علیه زنان در کمیته جندر تایید گردید و در حال تطبیق است طرح و تصویب پالیسی دسترسی زنان به حق میراث و مالکیت، طرح مقرره میانجیگری در قضایای خانواده گی طی مراحل قانونی قرار دارد ودرضمن آن طرح مقرره منع تبعیض طی مراحل قانونی قرار دارد و بازنگری قانون منع شکنجه و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه بازنگری قانون مدنی بخش اسناد ملکیت و بازنگری نکاحنامه رسمی، ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و ستره محکمه بازنگری پالیسی بهبود دسترسی زنان و اطفال به عدالت در مراکز سلب آزادی و مراقبت های بعد از آزادی، بازنگری قانون رسانه های همگانی و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه انجام یافته است بازنگری قانون جرگه های اصلاحی در منازعات مدنی و پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و اداره امور درپهلوی آن بازنگری مقرره تنظیم اجراات و فعالیت های وزارت امور زنان و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن جهت طی مراحل به وزارت عدلیه صورت گرفته است

وی افزود: بازنگری کود جزای بخش آزار و اذیت زنان و اطفال و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن به وزارت عدلیه ودرپهلوی آن هماهنگی جهت ایجاد کمیسیون های منع آزار و اذیت زنان و اطفال به ۵۵ ارگان و ۳۳ ولایت وهمچنین نظارت از تمام ارگان ها به مناسبت ۲۵ نوامبر صورت گرفته است تصویب طرزالعمل کمیسیون منع آزار و اذیت زنان توسط کمیسیون عالی منع خشونت علیه زن، خط تلفونی رایگان ۶۷۶۷ به منظور ارایه مشوره های حقوقی رایگان برای زنان به همکاری مالی پروژه سارک

پرسش: چه پلان ها وتدابیر را در راستای تامین حقوق زنان رویدست دارید؟

پاسخ: کار روی بازنگری قانون منع خشونت علیه زن، کار روی طرح مقرره ثبت ازدواج ها

ارجاع قضایا به مراجع ذیربط، در رابطه به تعیین مساعدین حقوقی جهت پیشبرد دوسیه نستی ایشان وهمیگونه اشتراک درکمیته ها، دادخواهی ها درارتباط به حمایت از خانم ها، ایجاد گروپ دادخواهی برای رسیدگی جدی وسریع به قضایای خشونت علیه زن، تدویر کنفرانس های مطبوعاتی جهت تقبیح نمودن خشونت علیه زن و نشراعلامیه های مطبوعاتی پیرامون خشونت علیه زن

پرسش: چه مشکلات فرا راه فعالیت های شما در راستای تامین حقوق زنان وجود دارد؟

پاسخ: عدم تطبیق قوانین نافذه کشور به طوریکسان

- کم رنگ بودن حضور زنان درنهادهای عدلی وقضایی، به مجازات نرسانیدن مجرمین قضایای خشونت علیه زن، مراعات نکردن احکام شریعت وقوانین درخصوص حقوق زنان ومحدود نمودن فرصت های تحصیلی و شغلی که برای زنان فراهم میگردد توسط افراد جامعه

پرسش: علت عدم رعایت حقوق زنان چیست؟

پاسخ: بیسوادی و کم سوادی در تمام نقاط کشور، حاکمیت عرف و عنعنات نا پسند، عدم آگاهی از احکام شرعی و قانونی در مورد حقوق زنان، عدم تطبیق قوانین به شکل یکسان بالای همه و درپهلوی آن موجودیت مرد سالاری، حاکم بودن عرف وعنعنات ناپسند دررابطه به زنان درجامعه و موجودیت ناامنی دربعضی ازولایات کشور

پائین بودن سطح علمی و فرهنگی افرادجامعه،

دیدگاه تحقیرآمیز افراد جامعه نسبت به زنان ونبود حاکمیت قانونی یکسان وموجودیت مرد سالاری

پرسش: برای بیرون شدن زنان ازمشکلات راه حل مطلب چیست؟

پاسخ: زنان باید درراستای بدست آوردن حقوق حقه خود مبارزه نمایند

زمینه سازی برای بلند بردن سطح تحصیل وکار توسط زنان برای زنان، تشویق وترغیب زنان برای حضورآنان در ارگانهای عدلی وقضای وهمینطور افزایش فراهم سازی برای نقش زنان درهمه عرصه ها،به خصوص درعرصه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و آگاهی زنان در رابطه به حقوق شان که هم در شریعت وهم در قانون ذکر گردیده است بسیار مهم می باشد

نفیسه ((یعقوبی))

ولې باید مطالعه وکړو؟

حمیدالله همت

داچې موږ دمعلوماتو په پېړۍ کې (Information age) کې، اوسېږو، نو د اکثرو پرمختللو هېوادونو او بریالیو وګړو د بریا راز همدا لوستل دي، چې اوس یې څو بېلګې په توګه راخلو هېوادونه

۱- امریکا

امریکا چې د اقتصاد په برخه کې لومړی ځای لري په ۱۸۹۵ کال کې له اقتصادي رکود سره مخ شوه چې د اورسیون سویټ ماردن په نوم یو کس خپل یو هوټل هم په کې له لاسه ورکړ، نو همدغه کس چې هوټل یې له لاسه ورکړی و، وغوښتل داسې یو کتاب ولیکي چې خلک له ستونزو سره مقابلې ته راوبولي. دی لاړ یو اطاق یې ونیوه او شپه او ورځ یې په خپل کتاب pushing to the front چې ۸۰۰ مخه یې لرل کار وکړ او په یوه کال کې بشپړ شو کله چې کتاب خلاص شو، نو دی د تفریح په موخه مابام مهال بهرون ووت، خو کله چې بیا خپل اطاق ته راغی، نو اطاق یې اور اخیستی و او ټول کتاب سوی و. دی مایوس نه شو او بیا یې یوکال شپه او ورځ کار وکړ تر څو بیا هغه کتاب بشپړ شو. دغه کتاب له چاپېدو وروسته دهغه وخت د نوابغو پر ذهن ژوره اغېزه وکړه چې په هغې ډله کې هنري فورډ، توماس اډیسون او ناپلیون هیل هم شامل و او د ډېرو پوهانو په آند همدغه کتاب pushing to front امریکا شلمې پېړۍ ته داخله کړه. نو داچې امریکا دومره پرمختللی هېواد دی یو له ډېرو عمده علتونو څخه یې همدا کتاب او مطالعه ده

۲- چین هغه هېواد چې په نړۍ کې له امریکا څخه وروسته په ډېر ښه اقتصادي حالت کې ځای لري، همدغه چین دی. که د دغه هېواد دبریا رازونه راوپلټو، نو په دې کیسه کې یې موندلی شو هیڅ د چین یوه داسې غرنۍ سیمه ده چې هلته دخلکو د تحصیل لپاره دولت هیڅ ډول امکانات ندي برابر کړي نو ځکه خو د همدې ځای زده کوونکي هره ورځ ۴۸ کیلومتره مزل کوي ترڅو ښوونځي ته ولاړشي او په لاره کې دوی ته داسې غرونه مخ ته ورځي چې له دوی سره لس متره زینې وي او دهغو په واسطه پورته خېږي څو سره له دومره ستونزو هم دوی خپل تعلیم ته ادامه ورکوي او دامثل د همسان د خلکو دی چې هیڅ غر نشي کولی موږ له ښوونځي څخه راوګرځوي

وګړي اوس به د هغو وګړو ژوند ته راشو چې همدې مطالعې یې ژوند ور ژغورلی دی

۱_ برټرند راسل دی دانګلستان له هېواد څخه دی، د ژوند په لومړیو کلونو کې یې ډېرې ستونزې لرلې او تل به یې د ځانوژنې په اړه فکر کاوه، خو په ناڅاپي ډول یې له مطالعې سره مینه پیدا شوه، ژوند یې بدل شو او د یوه خوښ سړي په څېر کې راڅرګند شو ده ۹۸ کاله عمر وکړ ده ۱۰۷۳۱۰۰۰ کلمې ولیکلې او یو له هغو علماوو څخه شمېرل کېږي چې ډېرې لیکنې لري اوس خو به پوه شوي یاست چې د راسل مطالعې وژغوره؟

۲_ هیلن کیلر په خوانه ګونګه، په غوږونو کڼه او په سترګو ړانده وه، خو داچې غوښتل یې نوم یې دتل لپاره باید په نړۍ کې پاتې شي، نو دمطالعې لاره یې غوره کړه که څه هم په پیل کې له ډېرو ستونزو سره مخ شوه خو په هیڅ ډول تسلیم نه شوه اوخپل تعلیم ته یې په هرحال کې ادامه ورکړه چې بالاخره هغې بې رنګ راوړ او دنړۍ په لسو غوره مېرمنو کې حساب شوه اوس تاسې ووایاست چې هیلین کیلر سره له دومره ستونزو ولې بریالۍ شوه؟

۳_ ماکسیم ګورکي ګورکي په روسي ژبه کې تریخ سړي ته وایي او ماکسیم دا لقب پخپله ځان ته غوره کړی و چې ده په ژوند کې ډېرې ستونزې تجربه کړې او تل به یې د ځانوژنې په اړه فکر کاوه یوځل خو یې د ځان وژلې کوښښ هم وکړ، خو بریالی نه شو بالاخره ګورکي له مطالعې سره مینه پیدا شوه او دیوه خوښ او بریالي ژوند په لور یې ګام واخیست چې اوس د

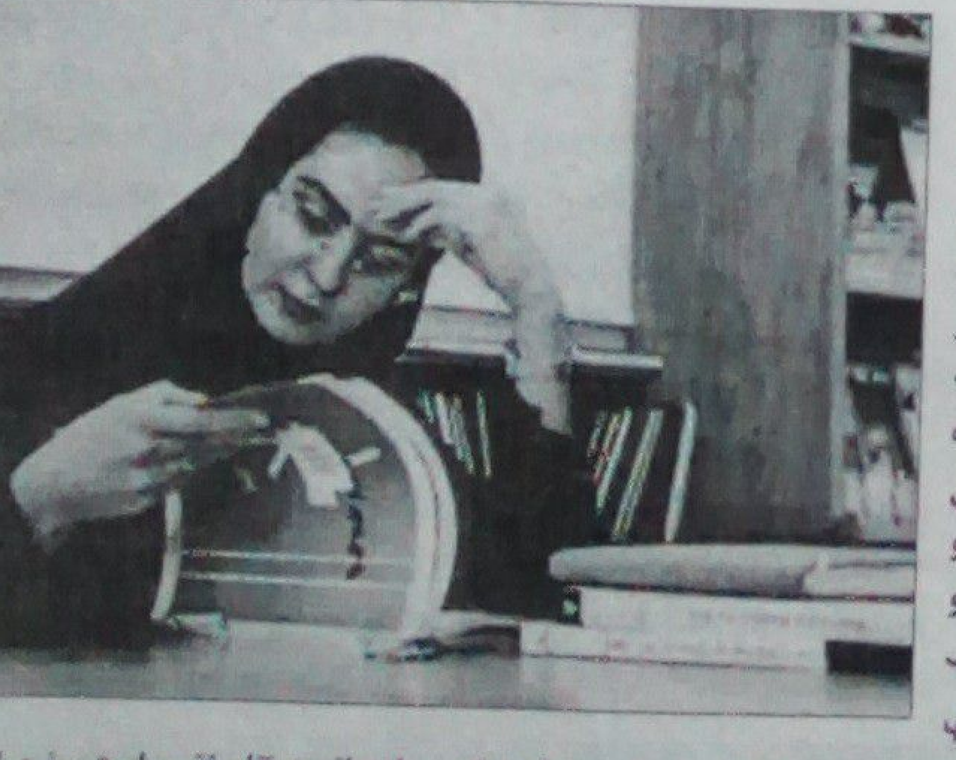

ادیبانو د اتل لقب لري، نو اوس وینئ شو چې دنړۍ د ډېرو پیاوړو هېوادونو دبریا نه ډېرو مهمو رازونو یو همدا مطالعه ده او له بلې خوا په نړۍ کې د ډېرو بریالیو وګړو ژوند ته د ادیبانود اتل. د ډېرو کتابونو دلیکوال او په نړۍ کې دغوره مېرمنې د بریا او په ژوند علت مطالعه او زده کړې بللی شو، نو د ورځې دېرش دقیقې منظمه مطالعه ستاسې ژوند له معجزې راوړلی شي

د سپورت نړۍ

اصغر افغان: د نړیوال جام د خوبونو تعبیر ریښتیا کوو

د افغانستان ملي لوبډلې نړیوالې لوبډلمشر اصغر افغان په مرکه کې ویلي، چې نور په نړیوال جام کې گډون نې یوازې ومومې او له نړیوالو تکړه لوبډلو سره ولوبېږو، خو اوس یوازې د گډون لپاره نه، بلکې د سیالیو د گټلو لپاره ځو. مهال مو ۲۲ لوبغاړي په چمتووالي بوخت دي، له دې څخه به غوره لوبغاړي نړیوال جام ته او د سکاټلېنډ لوبډلې پر وړاندې دوه یو ورځنۍ سیالۍ لري. د اصغر افغان پر وینا چې په هره لوبه کې به هدف بریا وي، که څه هم د شل اوریزو سیالیو د افغانستان د خوښې فارمټ دی، خو اوسمهال د ملي لوبډلې ټول زورونکي پر لوبغاړو یو ورځنیو سیالیو ته په چمتووالي تمرکز کوي او د تمرینانو په وروستۍ اوونۍ کې به د شل اوریزو سیالیو لپاره چمتووالی نیسي. د یادونې وړ ده، چې افغان لوبډله له نړیوال جام وړاندې د پاکستان او انگلستان لوبډلو سره دوه تمریناتي سیالۍ لري. دا ډول په ۲۰۲۰ م کال نړیوال جام کې مستقیماً شامله شوي او په ب گروپ کې ځای لري.

خوبونو پورې منحصر نه دی، بلکې د دغه خوبونو تعبیرولو وخت راغلی. د کرېکټ نړیوالې شورا سره په تازه شوې مرکه کې اصغر افغان ویلي، چې پخوا به یوازې په نړیوال جام کې گډون ته خوشحالېدو، نړیوالو لوبغالو کې مو یوازې په خپلې ملي ترانې اورېدو بسنه کوله، د نړیوال جام گټل راته یو خوب و، خو اوس وخت رارسېدلی دغه خوب په ریښتیا بدل کړو. اصغر افغان په یاده مرکه کې زیاته کړې: «پخوا به مو غوښتل لوبډله مو نړیوال جام ته لاره افغانستان لوبډلې په ۲۰۱۵ م میلادي کال نړیوال جام کې خپله لومړۍ سیالۍ سکاټلېنډ لوبډلې ته په ماتې ورکولو ثبت کړې وه. په تېر ۲۰۱۸ م کال آسیا جام کې سریلانکا او بنگله دېش ته په ماتې، پاکستان او هند سره زړه بوږنوونکي سیالیو دا ثابته کړه، چې افغان لوبډله د هرې لوبډلې لپاره گواښ ثابتېدای شي. لوبډلمشر اصغر افغان د نړیوال جام چمتووالي په اړه ووېل: چې موږ نړیوال جام ته غوراوي سیالیو راهیسې اصلي هدف ګرځولی، دا خوبسوو. افغانستان لوبډله له نړیوال جام څخه وړاندې د ایرلېنډ پر وړاندې د شل اوریزو، یو ورځنیو او ټیسټ سیالیو سیریز

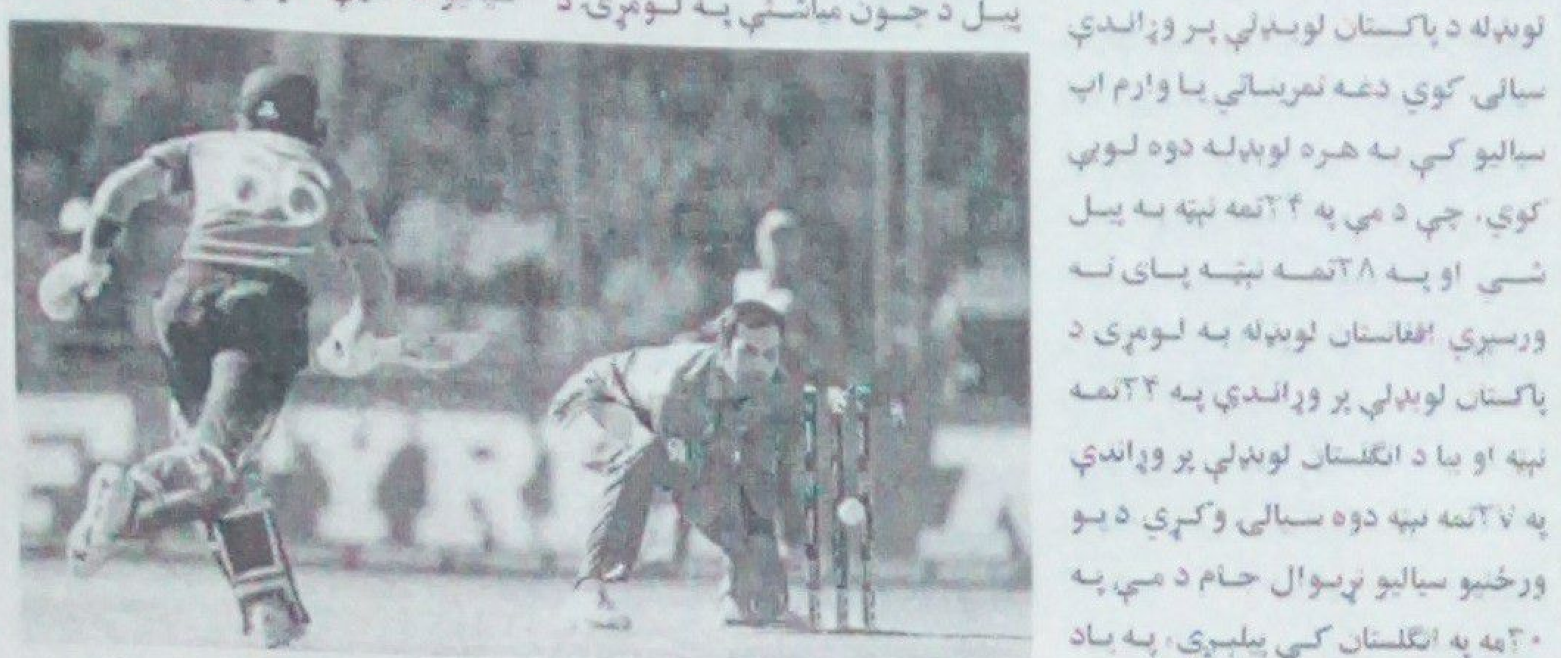

کرېکټ: افغانستان له پاکستان سره تمریناتي لوبه کوي

د کرېکټ نړیوالې شورا له خوا د راتلونکې ۲۰۱۹ م کال نړیوال جام تمریناتي سیالیو مهالوېش په داگه شو، چې په لومړۍ سیالۍ کې به افغانستان لوبډله د پاکستان لوبډلې پر وړاندې سیالي کوي. دغه تمریناتي یا وارم اپ سیالیو کې به هره لوبډله دوه لوبې کوي، چې د مې په ۲۴ نېټه به پیل شي او په ۲۸ نېټه به پای ته ورسېږي. افغانستان لوبډله به لومړی د پاکستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۴ نېټه او بیا د انگلستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۷ نېټه دوه سیالۍ وکړي. د یو ورځنیو سیالیو نړیوال جام د مې په ۳۰ مه په انگلستان کې پیلېږي، په یاد جام کې به د ۱۹۹۲ م کال سیالیو نظام تکرارېږي، چې هره لوبډله به د بلې پر وړاندې یوه یوه سیالي کوي او په پای کې به څلور لوبډلې نیمه پایلوبو ته لاره مومي. د نړیوال جام لومړۍ سیالۍ به د انگلستان او سویلي افریقا ترمنځ وشي، چې افغانستان به خپل پیل د جون میاشتې په لومړۍ د استرالیا لوبډلې پر وړاندې وکړي. دویمه سیالي د سریلانکا پر وړاندې په ۴ مه او د پاکستان پر وړاندې سیالي به د جون میاشتې په ۲۹ مه نېټه ترسره کوي. د ۲۰۱۹ م کرېکټ نړیوال جام کې ټولې لس لوبډلې گډون کوي، چې وېسټ انډیز او افغانستان د غوراوي سیالیو له لارې خو نورو لوبډلو مستقیم لاره موندلې ده، د دې سیالیو پایلوبه د جولای میاشتې په ۱۴ مه په لارډز لوبغالي کې وشي.

قیس احمد د استرالیا په بیگ باش لیگ کې اخیستل شوی

د افغانستان ملي لوبډلې ځوان لیگ سپینر لوبغاړی قیس احمد په بیگ باش لیگ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې له خوا واخیستل شو. د فبروري په لومړۍ په بیگ باش لیگ کې د محمد نبي ته لاره موندلې وه، نوموړي په دغو سیالیو کې ۱۴ ویکټې اخیستې وې. قیس احمد به خپله لومړۍ سیالي لبي شوي لوبغاړي ټایمل میلز ځای ونیسي. د هوبارټ هوریکنز لوبډلې مېنجر قیس احمد سره په دغه تړون خوښي ښودلې او زیاته کړې یې ده، په بیگ باش لیگ کې د هوبارټ هوریکنز لوبډلې ملې، چې د افغانستان سوکه توپ اچوونکی سره یې د روان بیگ باش لیگ اتم پړاو تر پایه تړون لاسلیک کړي. قیس احمد چې اوس په بنگله دېش غوره لیگ کې د راجشاهي کینگز لوبډلې له خوا لوبېږي به سږدي کې استرالیا ته سفر وکړي او د خپلې لوبډلې سره یو ځای شي، چې په راتلونکې سیالۍ کې گډون وکړي. نوموړي په بي پي ایل لیگ کې په شپږو سیالیو کې ۶ ویکټې اخیستې دي. ۱۸ کلن قیس احمد د ۲۰۱۸ م کال ۱۹ کلنو نړیوال جام سیالیو کې په زړه پورې توپ اچونه ننداړې ته وړاندې کړې وه، چې په مرسته یې افغان لوبډلې نیمه پایلوبې ته لاره موندلې ده. لیگ سپینر به لوبډله کې د لوبډلې «میلبورن رېنگېډز» پر وړاندې د فبروري میاشتې په ۷ مه ترسره کړي، د نوموړي لوبډله په یاد لیگ کې تر ټولو وړاندې په لومړي نمبر ده او نیمه پایلوبې ته یې هم لاره چې د نوموړي په رانگ په زمور د توپ اچونې برخه نوره هم پیاوړې شي. د یادونې وړ ده، چې د محمد نبي، راشد خان او مجیب الرحمن څخه وروسته قیس احمد څلورم افغان لوبغاړی شو چې په یادو سیالیو کې گډون کوي.

مجیب د بیگ باش لیگ سیالۍ په ځانگړې بریا پای ته ورسولې

سوکه او تکړه توپ اچوونکی مجیب الرحمن خدران د استرالیا غوره لیگ «بیگ باش» سیالۍ په ځانگړې بریا او د غوره فبروري په لومړۍ وکړه، چې په کې یې د یاد لیگ خپله غوره توپ اچونه وکړه. مجیب د توپ اچونې پرمهال په ځانگړي چې له مخې یې غوره توپ اچونه وه. دا ډول د مجیب اکانومي ریټ چې «۴،۶» پر اوور وو ترڅو دې دمه پنځم غوره اکانومي ته شي موندلای. دامهال د نوموړي لوبډله «برسبېن هیټ» په جدول کې په ۹ پوائنټونو ترلو سره په اووم نمبر ده نه ده پرته. محمد نبي چې لوبډلې یې نیمه پایلوبه ته لاره موندلې او راشد خان چې لوبډله د کوبسونو په درشل کې ده. یادې سیالۍ روانې سیالۍ د یادونې وړ ده چې مجیب الرحمن به لومړی افغانستان ته د ناروغانو لرلو له کبله راستنېږي او له هغې وروسته به په هند کې د ملي لوبډلې سره په تمرینانو کې گډون کوي، چې د ایرلېنډ پر وړاندې سیالۍ او نړیوال جام ته چمتووالی شروع کړي.

لوبغاړي په حیث پای ته ورسولې. مجیب الرحمن چې ډېر ژر به افغانستان ته په کورنۍ کې د ناروغانو لرلو له کبله راستون شي، په بیگ باش لیگ کې د برسبېن هیټ لوبډلې په گډه ۱۲ سیالۍ وکړې، چې په یادو سیالیو کې دوه ځل د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. وروستی لوبه په یاد لیگ کې مجیب الرحمن د بهارتونو شهرت خپل کړی دی. مجیب خدران په وروستۍ سیالۍ کې ۴ اوورونه وکړل، یوازې ۱۶ منډې یې ورکړې او ۳ مهم لوبغاړي یې وسوځول چې لوبډلې ته یې گټه ورکړه او په پای کې د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. مجیب الرحمن په ۱۲ سیالیو کې په ۴۲،۲۳ غوره اوسط «۱۲» ویکټې ترلاسه کړې. ریټ دېدا ډول مجیب الرحمن د بیگ باش لیگ په لومړۍ سیالۍ کې د راشد خان لوبډلې پر وړاندې غوره توپوهنه هم کړې وه چې د مېسرېنو او د خپلې لوبډلې روزونکو د پام وړ گرځېدلی و. د مجیب لوبډله د «سویر فون» څخه وړاندې دوه سیالۍ لري، خو داسې برېښي چې لوبډله یې نیمه پایلوبې ته لاره

قطر د آسیا د فوټبال اتل شو

د قطر د فوټبال ټیم د آسیایي هیوادونو د جام اتلولي درې د یو په مقابل کې د جاپان ملي لوبډلې ته په ماتې ورکولو وگټله. دا لومړی ځل دی، چې قطر د آسیا قهرمان کېږي. د آسیا جام پایلوبه د تېرې جمعې په ورځ د عربي متحده اماراتو په ابوظبي کې وشوه. قطر د لومړي ځل لپاره د آسیا د فوټبال د جام وروستي پړاو ته مخه کړې وه او په وروستۍ لوبه کې یې جاپان ته درې د یو گول په مقابل کې ماته ورکړه. جاپان څلور ځلې د آسیا د ملتونو جام گټلی. د قطر د ټیم گولونه د لوبې په ۱۲، ۲۷ او ۸۳ دقیقو کې په ترتیب سره علي، عبدالعزیز حاتم او اکرم عفیف ووهل. د قطر د ټیم لوبغاړي علي المویز د دې ټورنمنټ تر ټولو غوره لوبغاړی لوبغاړي ځانگړی کپ ورکړ. د لوبې لومړی نیمایي ۲-۰ په مقابل کې پای

شو او د فوټبال د نړیوال فدراسیون رئیس گیاني انفنتینو ورته د غوره ته ورسېده. خو جاپانیانو په دوهمه نیمایي کې د لوبې په ۶۹ دقیقه کې گول وواهه. د دې سیالۍ نتیجه هغه وخت څرگنده شوه، چې د قطر ټیم د لوبې په وروستیو شیبو کې په ۸۳ دقیقه کې یو پینالټي ترلاسه او د درېیم ځل لپاره یې د قطر د گول دروازه پرانیستله. قطر د دې جام په نیمه فاینل لوبه کې جنوبي کوریا ته ماتې ورکړې وه او جاپان د ایران ټیم څلور د صفر په مقابل لوبه گټلې وه او په دې توگه وروستۍ لوبه د قطر او جاپان د ټیمونو ترمنځ وشوه. جاپان چې تر اوسه څلور ځلې د آسیا جام گټلی، په داسې حال کې چې قطر هڅکله د دې جام وروستي پړاو ته هم لاره نه وه موندلې.

((یک)) تلویزون د افغانستان او ایرلېنډ سیالۍ خپروي

د «یک» تلویزون اداري وېلې، چې یاده رسنۍ به د افغان او ایرلېنډ کرېکټ ملي لوبډلو ټولې سیالۍ به په ټلویزیون او ژوندۍ بڼه خپروي. د افغانستان او ایرلېنډ لوبډلو ترمنځ د سیالیو راتلونکې لړۍ به افغانستان کې له «یک» تلویزیون په ژوندۍ بڼه خپرېږي. دغه لوبې د هند په دهرادون ښار کې د روانې فبروري میاشتې له ۲۱ مې د مارچ میاشتې تر ۱۹ مې نیټې کېږي، چې په کې درې نړیوالې شل اوریزې، پنځه یو ورځنۍ او یوه ټیسټ لوبه شاملې دي. د سویلي افریقا او پاکستان لوبډلو ترمنځ په

سویلي افریقا له پاکستان څخه د شل اوریزو لوبو سیریز هم وگاټه

دویمه شل اوریزه سیالۍ کې سویلي افریقا لوبډلې پاکستان ته له زړه بوږنوونکې لوبې وروسته د ۱۱ منډو په توپیر ماتې ورکړه. په یاده سیالۍ کې د پاکستان لوبډلې وروستي توپ وهونکو د بابر اعظم څخه ۹۰ منډې په سیند لاهو کړې او په اخره کې یې بسې وښودې، چې سریزې یې په ۲۰۰ وبایله. پاکستان لوبډلې له دې وړاندې د ټیسټ او یو ورځنیو سیالیو سیریز کې هم ماتې خوړلې ده. پاکستان او سویلي افریقا لوبډلو ترمنځ د درې شل اوریزو سیالیو دویمه لوبه کې چې پاکستان وکېله، خو سویلي افریقا ته یې د توپوهې بله ورکړه. د څېړونو میلر ۲۵ او وین ډر ډسن ۴۵ منډو پاکستان ته د ۱۸۹ منډو هدف وټاکه. د پاکستان له خوا عثمان شینواري په وروستي اوور کې ۲۹ او په یو بل ۲ اوورونو کې ۴۲ منډې ورکړې. بل خوا حسن علي په ۴ اوورونو کې ۴۸ منډې ورکړې، نوی دواړه هېڅ کومه ویکټه هم ترلاسه نه کړه. په ځواب کې بابر اعظم برق رفتار پیل وکړ، چې د ټاکلي هدف په ښېرولو کې یې خورا غوره اعزمنه لوبه وکړه. خو وروسته پاکستان پرله پسې لوبغاړي له لاسه ورکړل او په وروستي اوور کې یې ۱۵ منډې پوره نه شوې کړای. په دې سره د پاکستان هغه ریکارډ چې په شل اووریزو سیالیو کې یې پرله پسې یوولس سیریزونه گټلي هم مات کړ. په یاد سیریز کې دا نوې ځل دی، چې برپاته له نږدې کېدو وروسته پاکستان سیالۍ بایللې. د یادونې وړ ده، چې پاکستان لوبډلې په لومړۍ سیالۍ کې د ۶ منډو په توپیر ماتې خوړلې وه. په نوره لوبه کې ډیوډ میلر په غوره ډګر ساتنه او په دې لوبه کې په څلورو منډو جوړولو د غوره لوبغاړي جایزه خپله کړه.

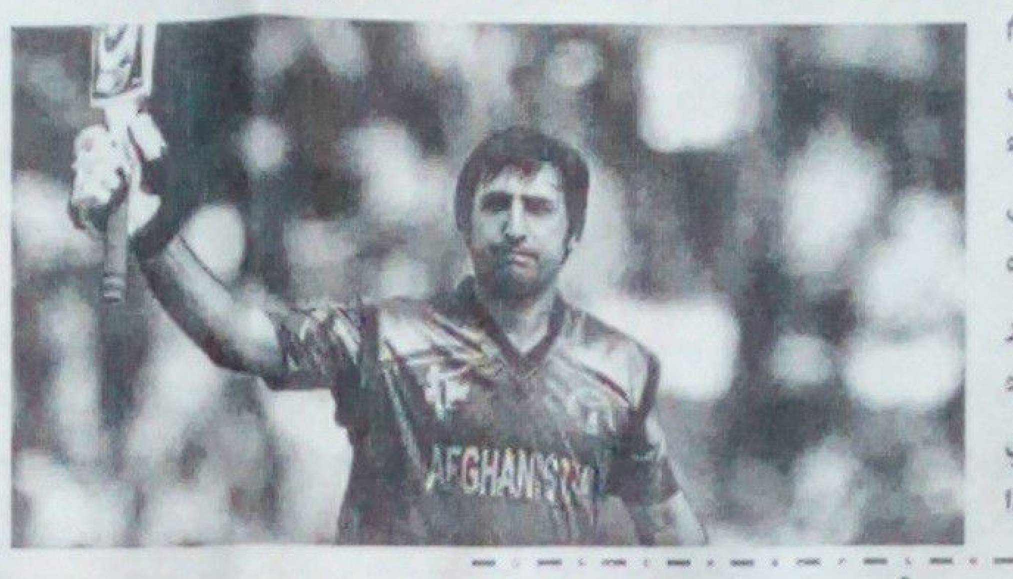

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځو ته د خپلو حقونو د ساتنې او دفاع لپاره پوهاوی اړین دی

د هېواد په بېلا بېلو ولایتونو کې د ورځې په تېرېدو سره د رسنیو له لارې د ښځو او نجونو پر وړاندې د تاوتریخوالي د پېښو په برخه کې زړه بوږنوونکي رپوټونه خپرېږي که څه هم په دولتي ادارو کې د ښځو د حقونو د خوندي ساتلو لپاره د جندر آمریتونه جوړ شوي خو له دولتي ادارو څخه د باندې د ښځو پر وړاندې په لوړه کچه تاوتریخوالی لیدل کېږي د افغانستان د علومو اکاډمۍ غړې او محققې ته بوماندو لیمه ،، خیال ،، د هېواد ورځپاڼې د خبریال د دې پوښتنې په ځواب کې ، چې د هېواد شرایطو او وضعې ته په کتو سره د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی څنګه دی؟ داسې ووېل په افغانستان کې ښځې یوه مظلومه او محکومه طبقه ده. مظلومیت او محکومیت ولې له پخوا راهیسې تراوسه زموږ په ټولنه کې شتون لري؟ یوه ښځه، چې په ټولنه کې ژوند کوي ځان یې د بوې مظلومې ښځې په توګه مثلی دی محکومیت له څه نه سرچینه اخلي؟ که چېرې یوه ښځه له خپلو حقونو، چې لوی خدای (ج) ورکړي خبره نه وي، د تل لپاره به ترظلم او محکومیت لاندې ژوند پرمخ بیایي له هرڅه نه د مخه هغه حقونه، چې په اسلام کې ښځو ته ورکړل شوي ، پرهغو باید پوه وي. دا چې ښځې په ټولنه او کورنۍ کې ژوندکوي. پرخپلو حقونو باندې باید پوه وي. ښځې ، چې په یوه کورنۍ کې ژوندکوي پرمیندو، پېرونو او وروڼو څه حقونو لري او همداسې دوی پرخپله لور څه حقونه لري. کله ، چې ښځې د خپلو حقونو په اړه مطالعه او زده کړه ونه لري او سرېبره پردې هغه فضیلتونه، چې لوی خدای (ج) هغوی ته ورکړي پرې پوه نه وي او یا ځان ترې خبر نه کړي ، تل به ترفشار او محکومیت لاندې وي زموږ په ټولنه کې ، چې د بوې ښځې یا نجلۍ ژوند وځپړو او وېې اړوو، چې دوی څنګه زده کړه او تحصیل کوي او یا داچې بوې اداري ته د کار کولو لپاره دروسې روښانه ده. چې ډېرې ستونزې به وګالي د افغانستان په دودیزه ټولنه کې، چې کله یوه نجلۍ زده کړه کوي ورته له منفي اړخه کتل کېږي او آن د هغې کورنۍ ته په بد نظر نه کتل کېږي هغه نجونې یا ښځې چې وغواړي په یوه اداره کې د کارکولو

آغلی لیمه ((خیال))

غوښتنه وکړي، چې خپلې معنوي پانګې نورو ته ور ولېږدوي ، دوی له ډېرو خنډونو او ستونزو سره مخ کېږي د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی نه یوازې د ناپوستو وګړو له خوا ترسره کېږي، بلکې د هېواد د تحصیل لرونکو او په اصطلاح د پوه او تجربه لرونکو کسانو له خوا هم ترسره کېږي. آغلې خیال د دې پوښتنې په ځواب کې ، چې د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره څه باید ترسره شي؟ څرګنده کړه بوه مقوله ده، چې وایي حق چاته نه ورکول کېږي حق اخیستل کېږي په لومړۍ پړاو کې ښځې او نجونې له خپلو حقونو څخه باخبرې وي. له ټولنیز او اسلامي پلوه په مطالعه او ارزونه باندې پیل وکړي. همداسې هغه کتابونه ، چې د ښځو د حقونو د پوهاوي په برخه کې د بېلابېلو لیکوالانو له خوا لیکل شوي ، هغو ته باید جدي پاملرنه وکړي، څو دوی وتوانېږي په ټولنه کې خپل حقونه ترلاسه کړای شي د حقونو ترلاسه کول پرته له مطالعې ، زده کړې او څېړنې نه شي ترلاسه کېدای د هېواد په لرې پرتو سیمو کې، چې د خلکو ترمنځ تاوتریخوالی را منځ ته کېږي د بوې ښځې یا نجلۍ په قرباني کولو سره، چې موږ او تاسې ورته بدل وایو. جګړه او تاوتریخوالی پای مومي په بدو کې ورکړل شوې نجلۍ ته د ټولنې د بوې غړې په توګه حق نه دی ورکړل شوی دا د ټولنې بوه اضافي غړې شمېرل کېږي، چې بوازې په بدو کې د ورکولو په توګه ترې ګټه اخیستل کېږي په هر حال په ډېره خواشینۍ سره باید ووېل شي چې په بدو کې ورکړل شوې ښځه یا نجلۍ له خپلو حقونو څخه بې خبره او د پردیو په مقابل کې په بدو کې د ورکولو هر ډول ستونزې مسې دا نجونې په دې اند دي، چې د پیدایښت له ورځې رما ژوند او برخلیک همداسې طرحه شوی دی د نجونو او ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره یوازې لاره زده کړه، تحصیل، پوهه او مطالعه کول دي له هرڅه د مخه ښځه او نجلۍ باید له خپلو حقونو پوه او باخبره وي او د دوی پر منځ کې د پوهاوي بهیر نسل پرنسل باید دوامداره وسائل شي تر څو له خپلو حقه حقونو څخه په کلکه دفاع وکړای شي کله ، چې یوه ښځه پرخپل حق پوه وي د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې هم پوه وي کله ، چې بې اولادونه یا ماشومان غوښتې او دووبه کوي یا هغوی هم د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې پوه وي او دا لړۍ د تل لپاره دوام مومي

آغلې لیمې ،، خیال ،، د دې پوښتنې په ځواب کې، چې حکومت د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره نورې کومې چارې باید ترسره کړي؟ ډاګېره کړه دا، چې ښځې او نجونې خپل حقونه ترلاسه کړي په لومړۍ ګام کې لکه مخکې مې، چې ووېل دا کار له کورنۍ څخه پیلېږي کورنۍ دنده لري، چې د خپلو نارینه اولادونو ترڅنګ خپلو لوڼو ته هم د زده کړې او تحصیل حق ورکړي او د همدې ترمنځ تویېر ونه کړي نجونې د زوراو فشار له لارې ودونو ته اړ نه کړل شي دولت د ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره هلې ځلې کوي او کله چې د ښځو لپاره ورځ را ورسېږي د غونډو په جوړولو لاس پورې کوي ، ښځې په دغو غونډو کې ګډون کوي، خو بیا هم ګورو چې د ښځو د حقونو په ورکولو او اخیستلو کې کمزورتیا لیدل کېږي له هرڅه د مخه د هلکانو او نجونو حقونه باید برابر کړای شي، نجونې پرته له توپیر څخه باید ښوونځي، پوهنتون او د نورو لوړو زده کړو لپاره بهرنیو هېوادونو ته پربېودل شي د دې ترڅنګ نجونې باید په خپله خوښه او د خپلې فکورې برابر ځان ته د ژوند ملګری وټاکي او له هغه سره واده وکړي او په ټولنه کې دې له نارینه و سره اوږه په اوږه کار وکړي او سربېره پردې نارینه هم دنده لري ، چې ښځینه طبقې په خپل قطار کې ومني او ورته درناوی وکړي

دې زیاته کړه: د ولسمشرۍ کاندیدانو ته ، چې ګورو ټول بې نارینه دي. ښځې د ګوتو په شمېر دي پخوا هم په ټاکنو کې دغه بهیر ترسره شوی دی. د ښځو ونډه په دغو ټاکنو کې ډېره کمزورې وه په ټاکنو کې ښځو ته دا ویل کېږي تاسې د کاندید کېدو حق لرئ خو په عمل کې دا کار ډېر کمزوری دی دولت دنده لري، چې په هېواد کې د امنیت او ثبات د خوندي ساتلو ترڅنګ د ښځو او نجونو امنیت ته هم ډېره پاملرنه وړاندې او د زده کړې او تحصیل زمینه ورته په لوړه کچه برابره کړي که څه هم، ښځې په ادارانو کې دندې ترسره کوي، خو د دوی د پرمختګ پر وړاندې لوی لوی خنډونه شتون لري او ټوی هم خپل کارونه دوام ورکوي په هرحال د راولاړو خنډونو او ستونزو پر وړاندې بیا هم سرتېرې دربدلې او هر ډول ستونزې تر شا پرېږدي او په بریالیتوب خپل ورځنۍ کارونه پرمخ وړي.

محبوب ـ هېواد

((په بېلابېلو ولایتونو کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو کار پیل شوی))

د پوهنې وزارت وایي د ولسمشر غني د حکم له مخې یې په هېواد کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړېدو کار پیل کړی دی. د دغه وزارت ویاند نوریې لزهت وایي د پوهنې وزارت د ولسمشر غني له خوا د شپږ زره ښوونځیو د زمې پر بنسټ د ۲۷۰۰ ښوونځیو کارونه په ۱۳۹۷ کال کې پیل کړي دي.دا وایي: ((دا جوړولو لپاره د یوه واضح میکانیزم د جوړولو په لیکار سره ووېل په نوي کال کې د ښوونځیو د زلګ لر وهلو بهید ودانیو د جوړولو په برخه کې لازم پرمختګ رامنځته شي.ولسمشر غني پر والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو هم غږ وکړ، چې له دې برخې سره پر وخت وزارتونو ترمنځ د کارونو د پرمختګ او څېکتیا لپاره همغږي ډېره زیاته شوې. د ولسمشر د حکم له مخې، یوه ډله یوازې په همغږۍ سره د کار پر مخ بېولو لپاره جوړه شوې ده ،، د کلیو او پراختیا وزارت د معلوماتو له مخې، د پوهنې وزارت د ښوونځیو د جوړولو ځای او لېست دغه

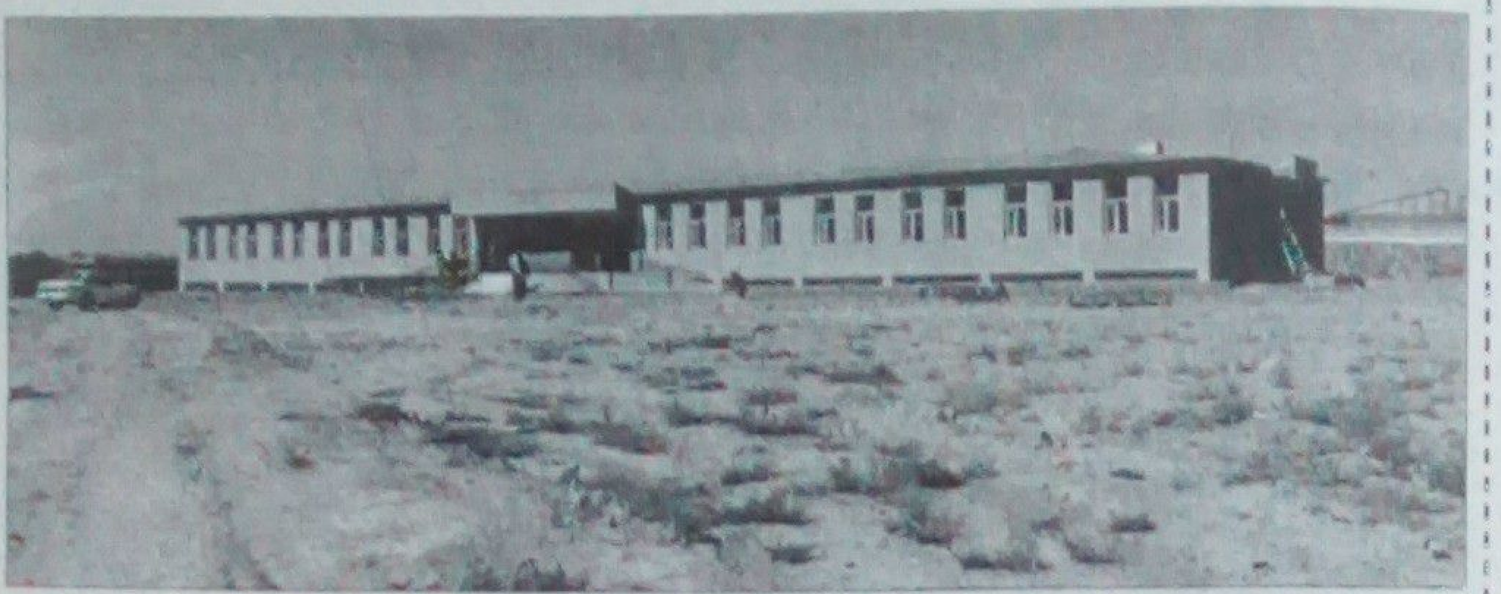

پروګرام عملاً پیل او موږ اوس د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو چارې پیل کړي او نور ښوونځي به په راتلونکي کال کې جوړ شي ،، آغلي لزهت وایي د دغه پروګرام لپاره ۱۷۵ میلیونه ډالر په پام کې نیول شي ،چې د نړیوال بانک او د پوهنې وزارت د ملاتړو بنسټونو له خوا ورکول کېږي.دا په داسې حال کې ده چې ولسمشر محمد اشرف غني روانه اوونۍ د ښوونځیو د مخکو لپاره د پلان ترتیب بوې غونډې ته، چې په ارګ کې جوړه شوې وه. د ښوونځیو د جوړولو په برخه کې پر چټک پرمختګ ټینګار وکړ ولسمشر غني د شپږ زره ښوونځیو د همکارۍ وکړي.ولسمشر محمد اشرف غني په ۱۳۹۷ کال کې د دنوي ښوونیز کال له پیل سره ژمنه وکړه، چې د دوو کلونو په موده کې به شپږ زره ښوونځي جوړ شي، چې له دې کار سره به په هېواد کې د ښوونځیو د کمښت ستونزه حل شي.له دې سره د کلیو او پراختیا وزارت چاروا کې د پوهنې له وزارت سره په ګډه همغږۍ او همکارۍ ښوونځیو له د ودانیو جوړولو په برخه کې د پرمختګ خبر ورکوي.د یاد وزارت سلاکار محمد جیلاني په دې اړه وایي: کارونه په ډېر ښه شان سره پرمخ روان دي او اوس د نهر په پړاو کې د دوه وزارت ته سپارل او له هغې وروسته یې د جوړولو اقدام کېږي.داګام داسې وخت اخیستل شوی، چې د افغانستان د بېلابېلو ولایتونو د شکایتونو پر بنسټ ډېرې سیمې ښوونځي نه لري او زده کوونکي یې یا په سره هوا او یا کله له سوځنده لمر لاندې په درس بوخت وي له دې سره د پوهنې وزارت پخوانی مرستیال صدیق پتمن د ښوونځیو لپاره د ودانیو جوړول د زده کوونکو او ښوونکو د ستونزو د حل لپاره یو مهم ګام ګڼي او وایي، چې له جوړولو وروسته یې باید خلک په ساتلو کې مهم رول ادا کړي

یوسف څدران

مسکو د افغان حکومت، د وسله والو او سیاسي

خواشیني څرګنده کړې او ویلي دي هغوی حاضر دي چې اصولو ته شا کړي او د دې لپاره چې په واکه لري شوي. د ورانیو د اصولو لورته بې مخه کړې ده ،، اجرایه رییس عبدالله عبدالله ورته ورځ اونۍ وویل چې طالبان له خپل امارت پرته بل څه نه مني او نه یې په تاریخ کې کوم بدلون راغلی ده زیاته کړه:خو ته دې سره سره خپې سیاسیون فکر کوي چې د حکومت د تخریب لپاره هر څه جایز دي په کار ده چې د سولې جبهه د حالاتو د اداره کولو لپاره یو بل ته لاسونه ورکړي ،، د مسکو په غونډه کې به طالبانو غالبا خپل هغه تاریخ نرم کړي چې عباس ستانکزي په وروستیو ورځو کې د افغانستان د ملي امنیتي او ملکي اورګانونو په اړه څرګند کړی و ستانکزي ویلي چې که طالبان واک ته ورسېدل، د افغانستان ملي اردو، ملي پولیس او نورې امنیتي اداري به منحل کړي او د ملي شورا پر ځای به د علماوو شورا جوړه کړي. د ستانکزي دا څرګندونې د ډېرو افغانانو له سخت غبرګون سره مخامخ شوې او همه د پاکستان ارمانونو جز وګڼل شوې پاکستان په لویه پیمانه کې د محاذونو په لاس د افغانستان ملي امنیتي اداري او تشکیلات ونړول

د امریکا سنا د افغانستان او سوریې په اړه …

د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د مخنۍ حتیځ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي. مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په دسمبر میاشت کې د مصوبې په ترڅ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم نللی و د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي.

د پښتون ژغورنې غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو …

سلګونه کسان راټول شوي وو او د پښتون ژغورنې غورځنګ له غړو سره یې د ارمان لوني د وژل کېدو په تړاو غمشریکي وکړه په کابل، ننګرهار او کونړ کې راټول شویو خلکو د لوموړي غایبانه جنازې هم وکړې.د افغانستان په بېلابېلو سیمو کې په احتجاجي بڼه دا راټولېدنې له هغې بوه ورځ وروسته کېږي، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی ارمان لوني د بلوچستان په لورلایې سیمه کې د پولیسو له خوا په اخ او ډب کې ووژل شو د دغې غورځنګ مشر منظور پښتین وایي ،چې پاکستاني پولیسو له ارمان لوني سره تاوتریخوالی کړی او په بې رحمانه ډول یې وژلی.د ارمان لوني له وژل کېدو وروسته په حواله رسنیو کې خبرې شوې وسپوګانې او د پښتون ژغورنې غورځنګ وېناوې سیې، چې د پاکستان حکومت یو ځل بیا د تاوتریخوالي هڅه کړې او هغو خلکو ته یې اجازه نه ورکونه، چې ژوب او قلعه سیف الله ته د لوموړي جنازې ته روان وو.ارمان لوني د منظور پښتین په مشرۍ د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی او د غورځنګ د بلې فعالې وړانګې لونۍ ورور و ۳۵ کلن ارمان په کالج کې د پښتو ادبیاتو استاد و، واده یې کړی و او درې لوڼې ترې پاتې شوې.دا د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملاتړو او پلویانو لومړی کس نه دی، چې وژل کېږي، بلکې له دې وړاندې هم د نقال خان، طاهر داوړ او د نقیب الله محسود په څېر ډېر نور ځوانان هم وژل شوي، خو چا یې سیالوی نه دی کړی، په هرحال په دغو احتجاجونو کې غوښتنه وشوه، چې له دې وروسته باید د بشري حقونو تر هر بسته دا غړ ورسول شي چې دوی عدالت او حساب غواړي.

د غونډې له منځه اسرار کرېمزي ووېل: ((په ټولو نړیوالو فورمونو، په ملګرو ملتونو او د بشري حقونو په هر بنسټ غږ کوو، چې په دغو ستونزو نورې سترګې پټې نه کړي، افغانان او د لر او بر پښتانه مشران، لیکوالان او سیاسي مبارزین باید نور راپورته شي او زموږ ستونزې نړیوالو ته وړاندې کړي))د دې تر څنګ د ارمان لوني وژنې د ټولنیزو رسنیو فېسبوک، ټویټر او په نورو سایټونو هم تند غبرګونونه راپاروليِ.د پاکستان حکومت په رسمي توګه تر اوسه څه نه دي ویلي، خو په پاکستان او افغانستان کې د خلکو احتجاجي غونډې او غبرګونونه په ډېرېدو دي د بلوچستان په کلا سیف الله کې د پښتون ژغورنې غورځنګ د مخکښ غړي محمد ابراهیم ارمان لوني جنازې ته سلګونه کسان ورغلي وو د پښتون ژغورنې غورځنګ غړي وایي چې دی د تېرې شنبې په ماښام خپل کور ته د ستنېدو پر مهال د پولیسو له خوا د تویبک په ګنداغونو وهل شوی او ساه یې ورکړې ده. د ټولنې په جنازه کې د پښتون ژغورنې د غورځنګ مشر منظور احمد پښتین د پاکستان حکومت د پښتو په ترور او خورونو تورن کړ او ویې ویل چې پښتون قوم ته نور زغم نه دی پاتې. لوموړي زیاته کړه: ((زه د خدای په پاک قران قسم خورم چې د ده وینې به کله هم موږ معاف نه کړو ،،)) د منظور احمد پښتین له خبرې سره به د ارمان لوني د جنازې ګډونوالو ،، موږ عدالت غواړو ،، شعارونه ورکول. پښتین زیاته کړه، ابراهیم لوني څکه شهید کړای شو پښتونخوا ته سترګې سولې دي، خو دا لوبه په راڅخه ونه ګېي د بلوچستان ایالت په کلا سیف الله کې د ارمان لوني جنازې ته په منظور پښتین سربېره د پاکستان د پارلمان غړي محسن داوړ، علي وزیر، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند متحدو ایالتونو په پلازمېنې او په څینو اروپایي ښارونو کې د پښتنو له خوا اعتراضي غونډې شوې دي اعتراض کوونکي چې لاېې شمېر زیاتېږي د ارمان لوني دقاتلینو لپاره سزا غواړي او وایي چې په دې اړه باید سمدستي

چې د ده په خبره په بلوچستان کې یې په پښتون مېشتو سیمو کې د تشدد تاره لري، د پیل مخالفت کاوه. باغلي پښتین زیاته کړه ((دوی په لورلایې کې اول په پولیسو حمله وکړې، کله یې په خان وکړې، کله پر مشر، کله پر ملا او کله یې هم ډاکټر واژه، مقصد یې دا و چې خلک ته دې حالاتو سره عادت کړي. دوی په وطن کې د جنګ فضا جوړوي. ارمان لوني د دې مخالفت کاوه. دوی پېدې جنګ خیبر پښتونخوا وخوړه، دوی په دې جنګ فاټا وخوړله او اوس یې جنوبي بو مشر نواب ایاز خان جوګېزي او د پښتون ژغورنې غړو او ځایي خلکو برخه اخیستې وه دوی اکثرو د بلوچستان د لورلایې پولیس ملامتول چې ارمان لوني یې شهید کړی، خو د بلوچستان د کورنیو چارو وزیر میر ضیاالله لانګو بیا ویلي چې ارمان لوني د پولیسو د تشدد نه وچې نه ، بلکې د زړه د حرکت د بندېدو له امله ساه ورکړې. له کله چې ارمان لوني ساه ورکړې دا لومړی وار و چې یو پاکستاني چارواکي په دې اړه نظر ورکوي. د ارمان لوني له شهید کېدو لې وروسته د افغانستان په څینو ښارونو، د پلټنې وشي دپاکستان معرضو استخباراتي اویوځې کړېو نه یوازې دکورویښتنو مخکښ مشران، بلکې پاکستان ته کډه شوي افغان اوښتانه هم په بېلابېلو په نبه کړي، وژني، تیولي او بندیان کړي او هغه افغان کډوال یې هم وژلي او ترې تم کړي، چې دافغانستان پرضد یې دجګړو لپاره دترهګرو له لیکو سره نه یو ځای کېدو څخه ډډه کول

له کله راهیسې چې ترهګري او پر دې سیمه پل شوي ، له هغه وخت راهیسې پرپښتنو قیامت روان دی : دا قیامت کله په یوه سیمه او کله هم په بله سیمه تېرېږي ، خو پښتانه لاهم له دې بلاڅخه نه دي خلاص او ددې هر څه ترټولو لوی ذمه وار پاکستان د پاکستان پوځ اواستخبارات دي، چې هم یې له لرېښتانه په ترهګرو ووژل ، بیا یې دترهګرو په نامه په خپله ووژل بیا یې دترهګرو په نامه په خپله او اوس هم په زندانو کې ژوند تېروي

کله چې پاکستانې پولیسو د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ مبارز او دغورځنګ دکور کمېټې ممبر پروفیسور آرمان لوني په شهادت ورساوه ،چې ټول لر او برپښتانه یې ولړزول ، بیا چې دشهید ارمان لوني جنازې ته دپښتون ژغورنې غورځنګ مشران اوبلوسان ورتلل ، نوپاکستاني پوځیانو ورته په لارو کې خنډونه اچول اوآن په څینو سیمو کې یې پرې ډزې هم وکړې کله چې منظور پښتین علي وزیر او محسن داوړ د یوې قافلې په شکل روان و، نو هم په لاره کې پرې پاکستانې پوځیانو ډزې وکړې، چې د علي وزیر دموټر ښیښه یې هم ورماته کړه له څو ورځو راهیسې په ټول تړاو پرپښتون وطن کې مات دی، ټول خلک د آرمان لوني په شهادت سرې سترګې ژاړي، خو که چېرته تاسې پاکستانې رسنۍ وګورئ ،نو دوه کرښې خبر به پیدا نه کړئ: چې کومه پاکستانۍ رسنۍ کې دې دآرمان لوني دشهادت یاد دومره لوی جنازې په اړه هم د منظور پښتین او دغه په ملګرو د خنډونو ، ډزو او نورو پېښو په اړه چېرته خپور شوی وي

دخپل پښتون ورور په غم په ټولنه تړی کې یوازې پښتون ژاړي اوداخپښي خپښې چې په پاکستان کې دي وایي، چې پنجابي یې مشر ورور دی. هماغه مشر ورور یې آن له پېژندلو او په درد د اوښکو تویولو پرځای ورته خنداوې هم کوي، په رسنیو کې خو هېڅ هم نشته ، بیا چې پښتو ټولنیزې رسنۍ په خپله ګټه کارولې اوټول پښتون قوم یې په ټولنیزو رسنیو له خپلو تکلیفونو خبر کړي دي، په داسې وخت کې بیا پنجابي او دپنجابي تالي څټو پښتنو ببرنه په پښتو رشحدونه پیل کړي دي او په یو نوم اوبل نوم وریسې تورنه وړېږي

هغه چې به یې د : لر او برېو افغان، نارو وهله هغه همدا ناره وه ، چې که په لر کې څه کېږي پښتون ولس پرې توته توته کېږي، پښتانه باید په دې حالت کې په هرڅه خان نه پوه کړي چې پنجاب، پرون د دوی خپل و،نه لن دی اونه به هم سبا شي ، پرون هم پښتانه د پښتو په غم ژړېدل ،نن هم اوسبا به هم پښتانه دپښتنو په غم ژړېږي

دیوه راډیو په خپل مطلب کې لیکي، چې دیوې پاکستانۍ رسنۍ نه یوه مشر څخه یې پوښتنه وکړه چې ولې یې دآرمان لوني دمرګ خبر نه انعکاس ورنه کړ، هغه ورته د نوم نه بودلو په شرط کې ویلي، چې : سرې مجبور ولې په خان پسې داوبارو ، نه سرو مجبو څخه یې معنا دپاکستان پوځ او استخبارات دي، چې ټولې رسنۍ یې په دې پابندې کړې، چې دپښتون ژغورنې غورځنګ اړوند هېڅ خبر به نه خپروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

HEWAD DAILY
هیواد
سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه
چهارشنبه د ۱۳۹۷ د سلواغې ۱۷ مه د ۱۴۴۰ ق د جمادي الاول ۳۰ مه د 6/2/2019

په فراه کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي

د افغانستان په فراه ولایت کې په تېرو ۲۴ ساعتونو کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي او ۷ نور ټپیان شوي دي. د ولایت د پولیسو ویاند وایي چې حکومتي ځواکونو له تېرو ۲۴ ساعتونو راهیسې د طالبانو ځایونه په نښه کړي او دا عملیات به په فراه او نورو سیمو کې جریان ولري. په ورته وخت کې د طالبانو د ځپلو او ترهګریزو فعالیتونو د مخنیوي لپاره په ټول هیواد کې عملیات دوام لري او په پام کې ده، چې افغان ځواکونه به په روان ژمي کې په دغو عملیاتو کې ستري ستړې لاسته راوړنې ولري

د بلخ اوسېدونکي د سولې او امنیتي ځواکونو ملاتړي دي

دبلخ د مدني بنسټونو فعالینو ، فرهنګیانو اومحصلانو په هیواد کې دامنیتي ځواکونو او دسولې بهیر ملاتړ وکړ. د مدني اوفرهنګي بنسټونو یوشمیر غړو او محصلانو دبلخ دولایتي شورا په ریاست کې په غونډه کې له امنیتي ځواکونو او د سولې له بهیر سره خپل ملاتړ څرګند کړ او وې ویل موږ هغه سوله غواړو چې په هغه کې عدالت، د خلکو د حقوقو تامینول او ملي مدني او فرهنګي ارزښتونه په کې وساتل شي. دغه راز دوی دافغانستان داردو د ړنګولو په باب دطالبانو د یو شمېر ادعا وغندله او وې ویل، چې موږ سوله غواړو، خو د هیواد د ځپلو اکي او دموکراسي دنه منځه وړلو او د حکومت او امنیتي ځواکونو ړنګول نه غواړو

باختر

پنتاګون د داعش د بیا پیاوړي کېدو خبرداری ورکړی

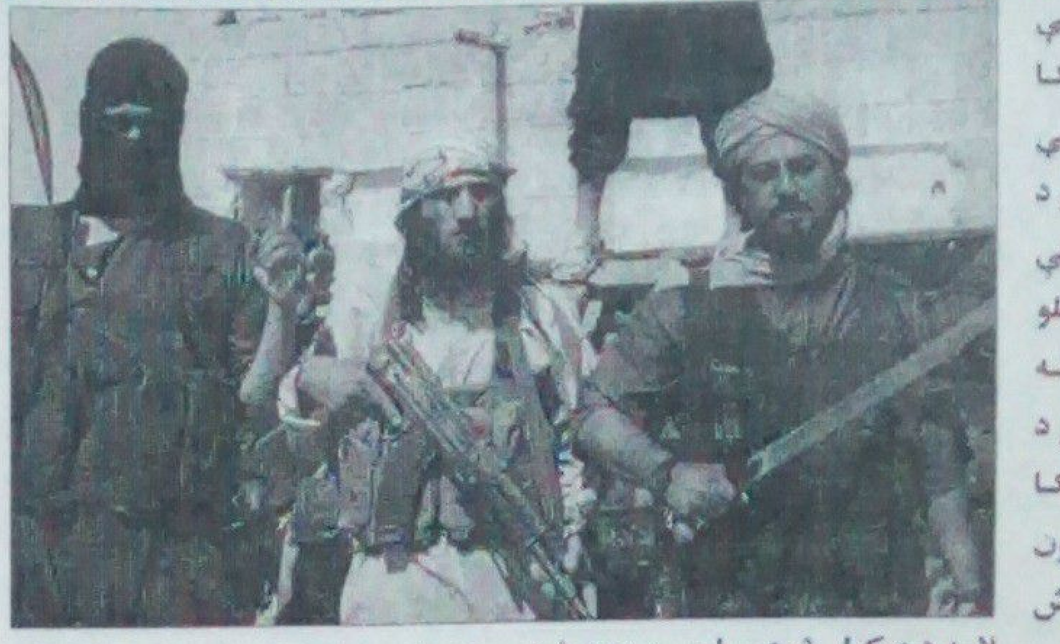

ویل کېدل چې ګنې په سوریه کې داعش ته په ماتې ورکولو سره د امریکا دمتحدو ایالتونو پوځ په سوریه کې خپل هدف ته رسېدلی دی، خو د پنتاګون د اټکلونو پر اساس له سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو پلان کېدای شي ناوړه پایلې ولري . له سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د رایستلو پلان تر اعلان وروسته د امریکا متحدو ایالاتونو د دفاع وزارت پنتاګون اندېښنه ښوولې چې افراطي ډله داعش کېدای شي بیووار بیا پیاوړې شي. پنتاګون په رپوټ کې ویلي چې بې له مناسب فشاره کېدای شي داعش «احتمالاً له شپږو تر دوولسو میاشتو پورې بېرته سر راپورته کړي» او له لاسه د ورکړل شوې ساحې یوه برخه بېرته ونیسي. واشنګټن اټکل کوي چې داعش اوس هم د تهاجمي حالت توان لري د «سوریې دیموکراتیک ځواکونو» په نوم جنګیالي چې د کردانو د وتس ساتونکو ملېشو (YPG) تر کنټرول لاندې جنګېږي، د ائتلافي ځواکونو مرستې ته ډېره اړتیا لري، خو ترکیه چې د همدغه ائتلاف برخه ده، د کردانو ولس ساتونکو ملېشو ته د ترهګریز سازمان په سترګه ګوري. په رپوټ کې دې ته هم اشاره شوې چې ترکیې له ۲۰۱۷م کال راهیسې د داعش پر وړاندې په هیڅ ډول مځکنیو عملیاتو کې برخه نه ده اخیستې. د چهار شنبې په ورځ په واشنګټن کې د داعش ضد ائتلاف د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه رابلل شوې چې د جرمني د بهرنیو چارو وزیر هایکو ماس هم په کې ګډون کوي. د امریکا متحدو ایالتونو ولسمشر ډونالډ ټرمپ د ډسمبر میاشتې په منځ کې له سوریې څخه د خپلو ګانو ۲۰۰۰ عسکر د راښکلو اعلام وکړ، خو تر اوسه یې په دې هکله مهالوېش نه دی په ډاګه کړی، خو په دې وروستیو کې یې ټینګار وکړ چې «که اړتیا وه، موږ به بېرته راستانه شو ځکه موږ ډېری چټکې الوتکې لرو. موږ ډېرې ښې باروړونکې الوتکې هم لرو.» خو د امریکا ولسمشر ټرمپ په عین حال کې دا وړاندیز وکړ چې امریکا به په عراق کې خپل عسکر پرېږدي. هغه زیاته کړه چې امریکا به له عراق څخه ایران څاري. خو په داسې حال کې چې له سوریې څخه په ګړندي ګړندي عسکر راباسي، په عین وخت کې به له دغه ځایه له داعش جنګیالو سره هم جګړې ته دوام ورکړي، خو د دوشنبې په ورځ د امریکا کانګرس داسې مصوبه په لوی اکثریت سره تصویب کړه، چې له سوریې او افغانستانه یې د امریکا د ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ پلان رد کړ

په پاکستان کې د افغانستان سفیر د پوځ له مشر سره پر سوله غږېدلی

په اسلام اباد کې د افغانستان سفیر لیدلي چې پدې وروستیو کې د

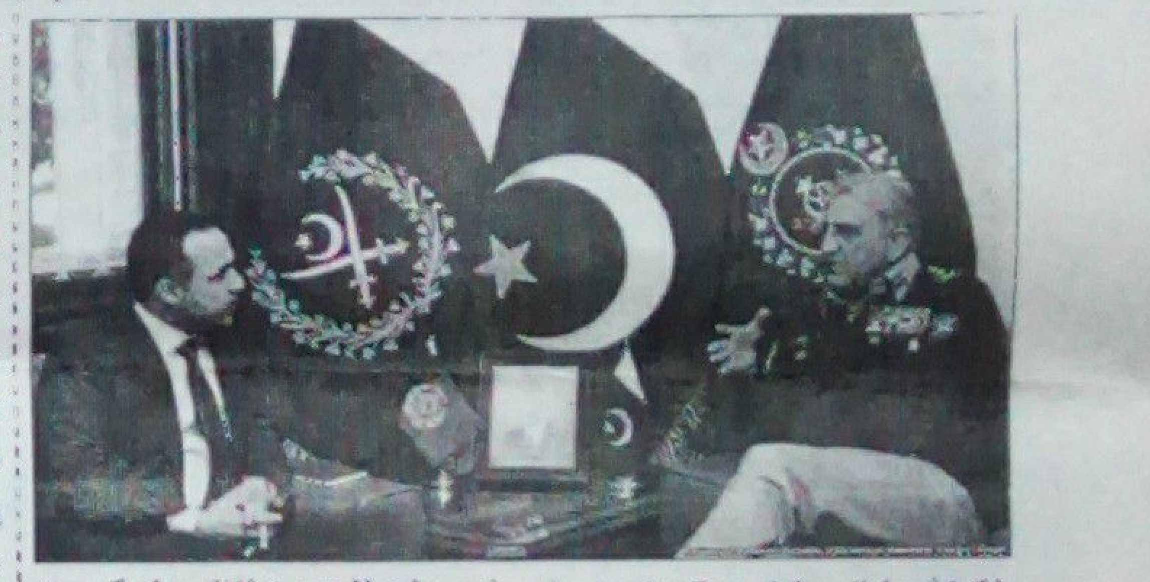

شکرالله عاطف مشعل د پاکستان د پوځ له مشر جنرال قمر جاوېد باجوه سره د افغان سولې د روانې پروسې په ګډون په یو لړ مسایلو خبرې کړې دي. د پاکستاني پوځ مطبوعاتي څانګې «ISPR» پدې اړه په بیان کې ویلي چې جنرال باجوه او عاطف مشعل د دوشنبې په ورځ لیدلي دي
بیان کاږي: «په دغه لیدنه کې پر نورو مسایلو سربېره په دوه اړخیزو اړیکو، د سیمې د امنیت په څانګړي توګه د افغانستان د سولې پروسې پر روان بهیر بحث کړی دی.» په عین حال کې بیا په اسلام اباد کې افغان سفارت وایي چې د افغانستان سفیر د پاکستان د پوځ له مشر سره په لیدنه کې: «د دوه اړخیزه اړیکو په پیاوړتیا، افغان سولې، له طالبانو سره د افغان حکومت په مستقیمې مذاکرې او یو شمېر نورو اړوندو موضوعاتو خبرې وشوې.» په پاکستان کې د افغانستان سفیر په داسې وخت کې د پاکستانې پوځ له مشر سره خبرو له لارې په افغانستان کې د شخړې د حل لپاره د امریکا هڅې ګړندۍ شوې دي. افغان طالبانو څو ورځې مخکې په قطر کې د افغانستان د سولې پروسې لپاره د امریکا له ځانګړي استازي زلمي خلیلزاد سره شپږ ورځنۍ مذاکرات وکړل او د سولې په اړه یې بحث وکړ. خلیلزاد قطر ته تر سفر مخکې د اسلام اباد دوه ورځنۍ دوره هم کړې او له سیاسي او پوځي مشرانو سره یې لیدلي وو. د پاکستان سیاسي او پوځي مقاماتو په قطر کې د افغان طالبانو او امریکایي چارواکو تر لیدنې، او مذاکراتو وروسته وویل چې طالبان دوی د خبرو مېز ته راوستل. له بلې خوا بیا د دوشنبې په ورځ د پاکستان د پوځ مشر د دغه هېواد د جګړپوهو پوځي قوماندانانو په غونډه کې د سیمې د وضعیت د ارزونې پسر مهال د افغان سولې په پروسه کې پېر پرمختګونو ډاډ ښودلی.

د داریانا افغان هوایي شرکت نوې...

راڅخته نه شي د دغې الوتکې په پیرودلو سره تر یوې اندازې ستونزې لرې شوې اوس داریانا افغان هوایي شرکت الوتکې کندهار ، هرات ، او د بلخ ولایتونو او له افغانستان څخه بهر داورنچې، استانبول، انقرې ، نوي ډیلي ، جدې او مسکو ښارونو ته الوتنې، کوي دیادونې وړ ده، چې د اریانا افغان هوایي شرکت په ۱۳۳۳ کال کې په فعالیت پیل کړی دی

د مخالفینو پر ضد ځمني عملیات له لاسته...

طالبانو نیول شوې او ورسره په جینو ولایتونو کې حدي،ګواښونه هم له منځه تللي دي. د دغه وزارت ویاند غفور احمد جاوید پرون ازادي راډیو ته وویل: دغه عملیات چې په بېلابېلو ولایتونو کې روان دي اوس پرلې په دوام وکړي

دی زیاتوي: «په بیګه مرغه دغه عملیات ډېر بریالي وو، دښمن، داعش، طالبانو د دوی سیمه‌ییزو قوماندانانو او زورواکو ته زیاته مرګ ژوبله اوښتې. د دوی شل به‌غه قوماندانان او وتیان په کې وژل شوي. دښمن د سیمه‌ییزو مواکو فابریکې چې د دوی مالي ملاتړي دي له منځه وړل شوي. ملي جاوید زیاتوي، په کاپیسا، غزني، کندهار، هرات، ننګرهار، کونړ او فریاب، وردګو، ارزګان، فراه، ننګرهار، کونړ او هلمند ولایتونو کې روان دي. دا چې په دغو عملیاتو کې په څومره شمیر کې وسله‌والو مخالفانو ته مرګ ژوبله اوښتې، د ملي دفاع وزارت ویاند یې په اړه معلومات ورنه کړل. ملي دفاع وزارت وایي چې په ننګرهار کې په هسکې مېنې ولسوالۍ کې له داعشه ګورګورۍ او په ټې کوټ او کوټ ولسوالیو کې خپسې سیمې له طالبانو پاکې شوې دي. د دغه وزارت

چارواکي هغه‌دا شان زیاتوي چې په غزني کې د طالبانو په زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتېري هم په کې وو، ازاد شوي. په ټوله‌ییزه توګه په ژمي کې په افغانستان کې جګړه کمېږي، خو روان کال بیا هم د افغان دولت وسله‌وال مخالفین په افغان ځواکونو حملې کوي. تازه وسله‌والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتېري شهیدان کړي او خینې یې ټپیان کړي دي. د ولسي جرګې د کورني امنیت کمېسیون که څه هم ځمني عملیات بریالي بولي، خو ټینګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنیوي لپاره باید په دقیقه توګه ترسره شي. د دغه کمېسیون غړي نواب منګل وایي: «ځمني عملیات ګبور تمام شوي، دښمن ته په‌کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو باید له هوایي حملو او کماندویي عملیات چې ډېر ګټور ثابت شوي، کار واخلي، په دې سره به دښمن وغښي کولای چې ټاټبي پوستې ولري.» ښاغلی منګل زیاتوي، افغان حکومت باید له وخته په استفادې په ژمي کې خپل عملیات چټک کړي، چې د دښمن د قوماندې مرکزونه له منځه یووړل شي او د امنیت په اړه چې له وتس سره کومې اندېښنې پیدا شوې، هغه له‌منځه ولاړې شي. سیمې د حکومت تر واک لاندې راغلي دي. د افغانستان ملي دفاع وزارت وایي چې په روانو ژمیو عملیاتو کې خینې مهمې سیمې له داعش او

د شهید آرمان لوني په ویر او د پنجاب...

همدارز د ننګرهار ولایت په جلال آباد ښار کې هم احتجاج کوونکو د شهید ارمان لوني په ملاتړ او د پنجاب پر ضد خپل دریغ اعلام کړ. د جلال اباد ګډونوال وایي پاکستان تل هڅه کوي چې د لر او بر پښتانه سره بېل کړي. خو دوی لر او بر یو افغان یاد کړ او پاکستاني حکومت یې یو تروریست او ترهګرپر ریاست یاد کړ. همدارز په کوټې کې هم د پښتون ژغورنې غورځنګ غړو په ملاتړ پېراخ لاریون وشو چې دوی هم د پاکستاني حکومت وروسنی کړنو ته اشاره وکړه د کوټې لاریون کوونکو د شهید ارمان لوني د قاتلینو نیولو غوښتنه کړې او پنجابي ریاست یې یو وحشت ناک حکومت یاد کړی دی. په ټوله کې د منظور پښتین له لورې احتجاج اعلام شوی چې د افغانستان او پاکستان په ګډون یاد احتجاجونه لاهم دوام لري او پښتنو ته عدالت غواړي. آرمان لوني د کوټې په لورلایې کې پولیسو شهید کړی. شهید لوني د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ غړی و. چې ټول پښتانه پرې ویر کوي، د هغه جنازه ورمه ورځ دوشنبې په کوټه او په قیاب کې یې د افغانستان په ګډون په ګڼو نورو سیمو کې وشوه

په لغمان کې اووه پروژې ګټې اخیستنې ته...

شوي تخمونه وېشلي او په ۲۵ جریبه مځکه کې یې ورته عصري باغونه جوړ کړي، قومي مشر او د سیمې اوسېدونکي حاجي اشرف د افتتاح په برخه کې د دغه دول پرمختګ په اړه د خوښي ترڅنګ له حکومت سره د هر راز همکارۍ ډاډ ورکړ. ده د ورته نورو پروژو او دې ولسوالۍ ته د لا پاملرنې غوښتنه وکړه. د لغمان والي ښاغلي محمد اصف ننګ خوښي وښوده چې هر ځل هرې ولسوالۍ ته د سفر پرمهال لګونه پروژې هلته پیلوي او یا یې ګټې اخیستنې ته سپاري. ده وویل الیشنګ ولسوالۍ ته به د نورو برخو سربېره د افتتاح په برخه کې، له دې هم زیاته پاملرنه وشي او ژر به هغه ۹۵ بېلا بېلې پروژې پیل کړي. ښاغلي ننګ دغه راز د الیشنګ ولسوال ته لارښوونه وکړه چې د ولسونو نیازمندۍ دې په ټیکنالوژي ته مرکز کښې یې له بېلا بېلو اداراو سره شریکې، څنګه چې لا نور پرمختګ وشي.

ملي چې په بڼې راتلونکي کې هلته یو شمېر پروژې پیل شي او اوسمهال له ۵۰۰ څخه زیاتو مېرمنو ته د کورنۍ اقتصاد د پیاوړتیا په موخه د چرګانو فارمونه جوړ شوي. هغه وویل په روان کال کې یې د الیشنګ ولسوالۍ ۵۰۰ بزګرو ته ۲۵ ټنه اصلاح

ملموس او غیر ملموس میراثونه، د هیواد ارزښتناکي...

میراثونو دلېست په معیارونو برابر شوي ، چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له تائیدوروسته د نړۍ د فرهنګي میراثونو په لېست کې شاملولو په غرض پیشنهاد شي. په دې غونډه کې په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي سلاکار خوشحال روحي ، دلرغوت پېژندنې رییس نور الها نوري او د خلکو د فرهنګ رییسي محبوبې بابکر خېل هم شتون درلود دملموسو اوغیر ملموسو آثارو د ترمیمولو اوساتنې په لاره کې د ملکي روزنیزو دورو د پېلولو او دغېروډ کوه د فرهنګي موسسې او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت ترمنځ دهمکارۍ دموافقه لیک دلاسلیک په باره کې هم خبرې وشوې حسیني سایې د هیواد ملموس او غیر ملموس میراثونه دهیواد ارزښتناکې پانګې وبللې او داطلاعاتو اوفرهنګ له وزارت سره دغېروډ کوه دفرهنګي موسسې دهمکارۍ له امله مننه وکړه او ددغو همکاریو په دوام باندې یې ټینګار وکړ

باختر

بهرني لنډ خبرونه

د جرمني او جاپان د همکاریو د پراختیا هڅې

د جرمني صدراعظمې انګلا مېرکل د جرمني او جاپان ترمنځ د لا ژورې اقتصادي همکارۍ خبره کړې. جاپان ته د هغې دوه ورځنی سفر په پیل کې آغلې مېرکل وویل چې جرمني به په «ډېره لیوالتیا» سره د جاپان د جي شل احدا په برخه کې همکاري وکړي. جاپان سږ کال د شلو مځکو صنعتي او صنعتي کېدو په درشل کې هیوادونو د غونډې مشري پر غاړه لري. دغه غونډه به د جون میاشتې په پای په اوساکا کې جوړه شي.

ایران د اسلامي انقلاب په مناسبت زرګونه زندانیان بخښي

اسنا خبري آژانس په حواله د قضا مشر صدیق آملي لاریجاني وویل «تقریباً ۵۰۰۰۰ زندانیان به له بنده آزاد شي او یا به یې د سزا موده لنډه شي.» په ایران کې د رسمي شمېرو له مخې کابو ۲۵۰۰۰۰ زندانیان دي. دا چې دا عفوه به پر سیاسي بندیانو هم صدق وکړي او که نه، لاریجاني یې په هکله څه ونه ویل. د ایران حکومت د دغه هیواد د اسلامي انقلاب د ۴۰ کلیزې په مناسبت بېلابېلو شمېر زندانیانو ته عمومي بخښنه وکړي. د

امریکا د ونزویلا د موقت حکومت په رسمیت پېژندلو هرکلی کړی

د امریکا د بهرنیو چارو وزیر د څو اروپایي هېوادونو له‌خوا د ونزوئلا د موقت ولسمشر په توګه د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو هرکلی وکړ. مایک پامپیو د ورمه ورځ په اعلامیه کې د اروپايي ټولنې د نورو هېوادونو په ګډون له یولو هېوادونو وغوښتل، چې د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو سره د ونزوئلا د خلکو ملاتړ وکړي. فرانسه جرمني، برتانیا، اتریش، ډنمارک، لاتویا، لیتوانیا، اسپانیا، سویډن، چک او هالنډ هغه هېوادونه دي، چې خوان ګوایدو یې د ونزوئلا د موقت ولسمشر په توګه په رسمیت پېژندلی

مادورو
که سپینه ماڼۍ مداخله وکړي، په وینو به ولړله شي

په توګه پېژندلی دی دا کار وروسته تر هغه شوی، چې د ونزوئلا ولسمشر نیکولاس مادورو د اروپایي ټولنې له خوا تر ورمې ورځې د وخت ټاکنو لپاره ورکړل شوی ضرب الاجل رد کړ. ګوایدو چې د امریکا ملاتړ ورسره دی، تېره میاشت ځان لنډمهالی ولسمشر اعلام کړ برتانیا، فرانسې، اسپانیا او نورو اروپایي هېوادونو په ونزوېلا کې مخالف مشر خوان ګوایدو د هېواد د لنډمهالي مشر

په سومالیا کې موټر بم ۱۴ کسان وژلي

د پولیسو په حواله د سومالیا په پلازمېنه موګادیشو کې د یوه سوداګریز مرکز مخې ته د موټر بم چاودنې په نتیجه کې ۱۴ کسان وژل شوي دي. د دوشنبې ورځې په دې پېښه کې ۱۵ کسان ټپیان شوي هم دي. د الشباب ترهګرې ډلې د برید پړه منلې نه د دغې ډلې له خوا ویل شوي چې د برید هدف د دولتي چارواکو یوه غونډه وه چې د ودانۍ ترڅنګ په پرانه یوه رستورانت کې جوړېده.

په متحدو عربي اماراتو کې د پاپ پراخ هرکلی

د نړۍ د کاتولیکي عیسویانو مذهبي مشر پاپ فرانسسکوس ته په متحدو عربي اماراتو کې د نوموړي د تاریخي سفر پیل ته په شانداره مراسمو سره پراخ هرکلی، وویل شو دا عربي ټاپو ته چې د اسلام زانګو بلل کېږي، د یوه کاتولیکي مشر لومړی سفر دی. پاپ به وروسته یوې خو مذهبي غونډې ته وینا وکړي.

له بهرنیو منابعو څخه

Farid Ahmad Farhang , Head of Govt. Dailies
Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0781678478
د ورځپاڼې د ویش څانګه
۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳ ، ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷
چلیځای د ازادۍ مطبعه
www.dailies.gov.af د ورځپاڼو وېب سایټ

کتونکې ډله
• شاولي فراز
• سیدیوسف شرعي
• رفیع الله رووفي
• محمدیونس منار
• میر صمدي مریزي
• حبیب الرحمن ابراهیمي

د دولتي ورځپاڼو رییس فرید احمد فرهنګ ۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰
مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مسوول سکرتر شیرمحمد عطري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
مهراین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵
برېښنالیک: hewad1948@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library